

ארימלך

במדבר

נועם

הוא דהנה נשמת ישראל הם למעלי מן המלאכים ומן החיות הקודש וכל העולם הוא כסא לעולם שהוא למעלי ממנו דהיינו הארבע יסודות של החיות הקודש הם מרכבה לדי אוחיות השם הקדוש ז"ה והמלאכים הם מרכבה לעולם של מעלי מהם * והנה ישראל ידעו ששמותיהם הם מרכבה וכסא לעולמות העליונים שהם למלי מחיות הקודש * ולא הבינו שגם הגוף של האדם לורך בו לקשר עולמות התחתונים כי לא ידעו שיש בידם שיהיו מרכבי לעולמות תחתונים ג"כ לקשרם ולייחדם עם העולמות העליונים באחדות אחד ואחר שראו המלאכים עם הדגלים אז ראו והבינו שיש לעולמות התחתונים כח להיות מרכבה לעולמות עליונים כמו המלאכים שהם מרכבי לעולם שלמעלי ממנו לכן התאוו תאווה שגם גופם יהי מרכבי וכסא לקשר העולמות ולכן התאוו לדגלים כמו המלאכים בדגליהם היו מרכבי להעולמות שלמעלי מהם כן יוכלו הם לתקן ארבע יסודות לקשר יחד העולמות התחתונים בעליונים * והמנין שזמנו אותם היו על כוונה זאת ג"כ כי כל הת"ר אלף של ישראל הם ושמותיהם היו מכונן נגד כל העולמות העליונים ולזה הקב"ה את משה למנות אותם כדי לקשרם בעולמות כולם ויהי כח בידם לחבר ולקשר כל העולמות כנ"ל ולתקן אותם כי ע"י מספר הם מקושרים בספי"י מספר הוא ר"ל ספירי * וזהו שמקשו חז"ל על המקרא והי"י מספר ז"י כו' ורמי קרא אהדי דמתחילי אמר והי"י מספר ולבסוף מסיים אשר לא ימד כו' ומתוך כן עושים ראונו של מקום כו' ולפ"ד יהי"י ספי"י כן כן עושים ראונו של מקום דהיינו כשישראל עושים הרצון להבורא יתעלה שמוערים רחמים ע"י מעשיהם הטובים אז יהי"י להם מספר שהסיפור של קדושה הוא טוב כנ"ל שפי"י הספי"י הם מקושרים בספירות העליונים כן עושים ראונו כו' אז אסור למנות אותן : וזהו שפרש"י ז"ל מתוך חיבתן מנאן ולכאורה הוא הסיפך שהרי אסור למנות כו' אבל מתוך דברינו יבואר ג"כ דברי רש"י ועולים כהוגן מתוך חיבתן שהיו לדיקים גמורים מנאם כדי לקשרם כנ"ל והבין * וי"ל באופן אחר ומושא ח' דהנה כתיב בתורה כי אחת המעט מכל העמים וח"ו שלא יהא המיעוט בטל ברוב ולכן הכוון שלא למנות את ישראל שלא יהי"י להם מספר כדי שלא יבטלו בין האומות * אך כשישראל הם טובים ועושים ראונו י"ת אין מניק להם המנין וממילא מלזה למנותם כדי לקשרם בהספי"י כנ"ל : והוא כשעושים ראונו והם דבוקים בהבורא ית"ש ובש"ע פסקינן בדבר הדבוק לריך הביטול כנגד כל הדבוק וכשאנו דבוקים בו ית"ש אינם יכולים לבטל אותנו : וזהו שתי"י כן עושים ראונו כו' ואז יכולים למנות ומלזה למנותם ואין מניק להם

וידבר די אל משה במדבר סיני כו' : כ"ל ע"ד הרמז דהנה על הר סיני שם ניתנו כל סודות התורה ורצון דאורייתא וידבר די אל משה כל התורה וגילה לו כל הסודות העליונים והכנייה הזאת נעלמה ונתכסה מעין כל חי עד אשר יבואו לדיקים ויעבדו את ה' בצמת וצממים ויתקנו מעשיהם בכל הבחי' ואז אליהם יגלה כל הסודות העליונות לאומרם בבחי' זו כאשר ניתנה למשה רב"ע"ה בסיני * וזהו וידבר כו' במדבר סיני כו' לאמר שיאמר בואת הבחי' כמו בסיני ואחיה לדיק יכול לאומרה בבחי' זו ואמר הכתוב הוא הלדיק אשר זכה למדרגות האלו דהיינו באהל מועד * אהל רמז ליראה * כמו שכל הדברים נריכים לכלי ואהל הוא כלי להכניס בתוכו כל הלוך להכניס * כן כל החורה והמנוי לריך להכניס אל חוץ הכלי היא היראה * ומועד רמז לאהבה שהוא לשון יום טוב דהיינו אחר שזכה ליום שכולו טוב שהיא אהבה * באחד לחדש השני רמז למדרגה ג' שזכה לבא לאחדות שמיחד נשמתו בהקב"ה והיינו עולם התיקון הנקרא בספרים מה חדש * ואשר אין עבודתו שלימה כ"א בפניות שלא לשם שמים אז מעשויו הולכי לעולם החרובין * דהנה הש"י"ת ז"ה בנה עולמות והתריבין ואח"כ ברא עולם התיקון ומנאל עולם התיקון הוא חידוש העולם שנית * וזהו באחד פי"י שהולך באחדות לחדש השני הוא מתקן עולם התיקון הנקי לחדש השני בשנה השנית רמז שנה העוה"ז נקרי שנה כמו דאיתא בספר יצירה ג' שנות יש לעולם עולם נפש שנה וכל עניני עוה"ז הם עניני גשמיות והלדיק המתקן מעשויו בעניני גשמיות העוה"ז גמאל שנותיו הם שנה שניים וזהו שנה השנית דהיינו שהוא במדרג' שנה השנית * ומפרש הכתוב מה הם השנה השניות דהיינו לנאחם מארץ מצרים ר"ל בנאחם מהגשמיות והארניות אל הקדוש האמיתי * הלדיקים האלו יכולים לומר התורי בבחי' הזאת וזהו לאמר * שאו את ראש ליתן טעם לשנה על המנין כי באמת אמרו חז"ל אסור למנות את ישראל * אך הענין הוא * דאיתא במדרש כאשר ראו ישראל על הר סיני המלאכים נושאי המרכבה התאוו לדגלים * גם בזה יש ליתן טעם למה התאוו לדגלים והענין

כי ירא חלקים פי מחמת שירא חלקים אתה : ואז אמר לו השליחות ארבעה את זרעך כו' : חשו שנתאוו ישראל כי ידעו שזה בלתי אפשרי שיתקנו עלמי' עד מחצבם הראשון : אלא כאשר ראו המרכבה מהמלאכים וראו שהשליחות נעשה ע"י החמוז אז כשנכנה המשכן שהי' השכינה למטה שהיווה הם המרכבה ויהי' השליחות ע"י עלמם * וזהו שאו את ראש כל עדת בני למשפחותם ר"ל לנשואם על העולמות לבית אבותם שגייעו עד מקור בית אבותם במספר שמות לשון ספיר והיינו שיאירו בהשמות העליונים : כל זכר לגלגלותם ר"ל זה יהי' ע"י שיזכור כל אי' שישוב לגלגול אבות ככ"ל והבין *

או יאמר וידבר די אל משה במדבר סיני כו' : נראה דהחורה תלמדת לאדם שיתנהג עלמו כי להיות שהתורה ניתנה בסני' למען ילמד אדם להיות תמיד מוכנע גדול וכבדו בעיניו כדרך שעשה הש"י ב"ה שמאס בהרים הגבוהים ובחר בהר סיני הנמוך מכולם : וזהו במדבר סיני : רק לזה נר"ך האדם שלא יתעלז מחמת גדול הכנעה יפול בפניו וזה הוא מניעה גדולה מעבודת הכבוד יתברך לכן הזהירה תורה עליו שיראה להיות תמיד בשמחה כי אין השכינה שורה מתוך ענינות : וזהו באהל מועד פי' שיכניס עלמו לאהלו של מועד הוא לשון שמחה כי מועד היא לשון י"ט באחד לאדם השני : פי' ואם יאמר האדם ואיך אוכל לשמוח כיון שהרבתי לפשוט ולזה אמרה תורה אעפ"כ יראה לפשות תשובה בשמחה ויתחזק עלמו לאמר הרי אני כאלו נולדתי היום הזה ולא אשוב עוד לכסלה חס נקרא חידוש שנתחדש כבד"י חדשה : וזהו באחד לאדם השני כי האדם הזה הוא נתחדש ב' פעמים האחד ביום שנולד והשני ביום שעושה התשובה ונתקפר לו : בשנה השנית לנאחם מארץ מצרים : ג"כ על הד"ז כי השי"ת ב"ה הושיאנו ממצרים הם הקליפות גדולות מ"ע שערי עומאה * ותמיד כשארם עושה תשובה על חטאיו הוא יולא מהקליפה אל הקדושה ונקרא ג"כ יציאת מצרים * וזה נקרא בשנה השנית כי העולם נקרא שנה כמזכר בספר יצירה לומר שגם בשנה השנית פי' בעולם עכשו ג"כ יש יציאת מצרים שנית והיינו בשעה שעושה אדם תשובה ככ"ל והבין *

או יאמר וידבר כו' במדבר כו' דהנה מדרך אב לרמס על בניו אם רואה אתה כאב שיש להם אז הוא מרחם ונותן לו חיזה מאכל טוב ודברים טובים שינוחו דעתם בהם * אבל הלעז והכאב גופא שיש להם בלתי אפשרי לאביו ליעול מהם והכבוד ב"ה כשיש חיזה לער לאדם והוא

להם מחמת שהם דבוקים ולא יתבעלו אבל כשאין עושין רצונו כו' אז ח"ו מוזק להם המנין ואז אשר לא ימד ולא יספר וזהו שפרש"י מתוך חיבתו מנאן כי הם דבוקים בו י"ת והם חביבין אליו למנותו כדי לקרבה אליו ית"ש ויתעלה אמן * יעוד יש לפרש המדרש אשר דברנו בו לעיל בדרך אחר * והוא ע"פ דליתא ראשית המחשבה סוף המעשה דהיינו האדם עלה במחשבה להבראות תחילה ולבסוף המעשה הי' אחר כל הנבראים * חס שלא נברא ג"כ תחילה הוא כדי שיהי' לו בחירה שאם הי' נאלץ מיד הי' כמו מלאך אשר אין לו בחירה לכן מתחילה נבראו כל העולמות ואח"כ כשתלשל האדם עד למטה מכולם ככדי שיתגשם : וגשמחו של אדם חובבה מתחת כסא הכבוד שהוא עולם המחשבה : ונר"ך האדם לעבוד הכבוד ב"ה עד אשר ישוב אל מחלבו ומקורו הראשון : והנה כל הטובות הנעשים לישראל בה הכל מתחת כה"כ ונשלח הטובה לישראל ע"י מלאך ואם יתוקן האדם במדרגתו עד מחלבו הראשון לא הי' נר"ך לשליחות המלאך רק הי' נעשה השליחות ע"י שהוא למעלה מהמלאך * ונפקא מינה בין אם הי' נעשה ע"י מלאך או ע"י אדם הוא שהשליח דהיינו המלאך בלתי אפשרי לשנות מהשליחות לעשות גדולה או קטנה רק כמה שנתמר לו אבל הדיק יש לו רשות לשנות להוסיף על הטובה * והנה החיות הקודש תשוקתם וחושקם שהם יעשו השליחות לישראל להטיב להם אלא שאחר ירידתם קלה למטה הם מתגשמים קלה מקדושתם שהם שרונים תחת כה"כ ואז שבים מהר ללכת למכון שבתם * וזהו והחיות ר"ל ושוב פי' שהם ר"ל בחשקם להיות שלוחים ושבים מחמת שרואים שזירידתם מתגשמים וזה קשה מאוד שיתוקן האדם לגמרי עד מחלבו הראשון רק אבותיו אברהם כו' הם הגיעו במעשיהם הקדושים עד הכה"כ והם היו אינם מלווין ועושין והדורות הללו אהנתו מלווין ועושים גלל כן לר"כין לנו לנפות ולומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי : חס שאמר המלאך לאברהם עתה ידעתי כי ירא חלקים אתה כי מדרגת אברהם הי' מדת אהבה תמיד כמ"ש אברהם אהבי אלא כשהי' באהבה אז הי' למעלה מבחי' מלאך ולא הי' המלאך יודע כלל מהותו וטיבו של אברהם אע"פ רק עקדת יצחק בהכרח הי' פי' בחי' יראה מחמת פחד יצחק הוכרח אברהם להחליש בני' יראה ולמען יעמוד זכותו לדורות ויהי' אפרו נבור הו"נר"ך להיות במדרגה הנובנת לדורות והיא בחי' יראה * לכן אמר לו המלאך עתה ידעתי פי' עתה שאתה בני' יראה ידעתי אותך כי מתחילה לא ידעתיך מחמת שאתה למעלה ממני בבחי' אבל עתה ידעתיך

סמ

ארימך

נשא

נועם

ולכך לזכרון הש"ת צ"ל לשלח מן המחנה אותן השלש *
 וישראל קדושים נביאי' הם ותיקף כשנלטו בשלש
 מדריגות הקדושים והם גרשון קהת ומררי
 הבינו מעמדם הדבר שצריך לשלוח השלש אחרים מן
 המחנה * ולזה בא השפת יתר באמרו כך עשו פי'
 אפילו קודם שנלטו במצוה זו הבינו מעמדם זה וכוונתו
 אל האמת ושלחו אותם למען יפי' מחיטתם קודש
 בשלש מדריגות הקדושות והבין *

דבר אל צ"י פי' אש או אשה כי יעשו מכל
 חטאת האדם פי' * ילך בהקדים לפרש
 ססוק אש או אשה כי יפליא לדור נדר מיר להזיר
 לבי' יש לומר * דהתורי' הקדושה רמזה לנו צום ללמד
 דרכי ד' ברעות האדם לשוב מדרכו הרעם ומדרכיו
 המקולקלים ורנאם לפשות תשובה ולסגוף עצמו בסיגופים
 ותענית והנה לרץ לזה חכמה ושכל להשכיל בסיגופיו *
 חכו' אש או אשה כי יפליא לדור ר"ל פלא הוא חכמה
 והיינו שצריך לעשות בחכמ' גדול' כשרנאם לדור נדר
 לעשות אזה סיגוף * מיר להזיר לבי' פי' מיר הוא
 לשון נזר ועטרי' וסירשו שרנאם לפשות פערס להשי'
 מין ושכר זיר ר"ל גם משתיית יין יראש לפשות
 חר מזה לבי' שיעשה בקדושה רבה * חומן יין וחומן
 שכר לא ישתה פי' אש אף שתינו בקדושה אזי שתי'
 זאת היא כחומן חזק וקשה וסופו רע ושת' כזו לא
 ישתה * וכל משרת עבדים פי' דרשינן צמי' חד
 אמר לפעם כעיקר וחד אמר להיתר מלפני לאיסור
 וסייגו חלי' זית היתר וחזי' איסור מלפני * ונרי'
 שמאית ומאית ולא פליגי ואחד רמז בדבריו הקדושים
 דבר ד' והשני דבר אחר והוא טעם היינו הסתכלות
 איסור חלילי' או אזהרה מהשני' והסבור רע חלילי' הוא
 כעיקר עבדים גופם ולרץ לשגור פלגו מאד כזו
 כמו מהעיקר עבדים * ומר אמר להיתר כי דהנה
 עיקר מניעת האדם מעבדות הכורא הוא עסק הפרנסה
 שקשה בו כקריאת י"ם ורובם נכשלים חלילי' בעסק
 משא ומתן שצריך לוהר מאד כזו וכולי' האי ואלוי' *
 וזה שאמרס היונה רבשי' יסיו מוונתי כר ומקוריס
 בידך פי' שפצחירס יפי' בידך שאתה תבחר ולא
 ארי בעסקי מוונות כי מתירי' חנכי' שאם יפי' בירי'
 זאת שלא אתמוטע חלילי' מחמת שצריך לזם שמירס
 גדולה *

וידבר חלי' זית איסור וחלי' זית היתר מלפני
 דהיינו שקלת פושה באמונה לפעמים *
 ולפעמים להיפך חיו' אז גם היתר נכלע באיסור
 חלילי' חכו' וכל משרת עבדים והנה יש לדיקס קדושי'
 פלין אשר מלד פלגותם לא היו חוטאי' כלל רק
 מחמת חסא אדירי' פי'י' נתפשן קנת בארס דגוד
 עבירי' * חכו' אש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם ר"ל
 שיש

או יאמר נשא כר בני גרשון גם הם כר הדקדוק
 מלת גם הם הוא מיותר וי"ל דהנה
 יש ג' מיני לדיקס יש לדיק שיהא מחמת זכות אבותיו
 ולזה הלדיק בקל יכול לבא לאור גדול * כי מחמת
 שהוא מעורר את הלדיק שפי' כבר בעולם ועתה הוא
 בעולם הפליין הוא מעורר את אורו ובה לו מכחו
 אור גדול * ועוד יש שהוא לדיק מעלמו ולזה הלדיק
 הוא בקושי קנת שיבא לאור גדול אך שלבו מתלהב
 וחושק לעבדות הכורא צ"ל בשלימות * חכו' אור זרופ
 לדיק פי' האור הוא זרופ לדיק מאבותיו ולישרי לב
 שמחה פי' אותם הלדיקס שהם ישרי לב מעלמם שמחה
 שלבם מתלהב ומשמחה לעבודתו ית' : וחכו' אז ישיר
 משה כר' ויאמרו לאמר מלת לאמר אין לו ביאור
 לכאורה וע"פ דרכנו יבואר אז ר"ת אור זרופ ר"ל
 האור הזרופ מאבותינו הקדושים עשה פעולה זאת שישיר
 משה פי' שפעלו במעשים הקדושים לדורות הבאים
 אחריהם שישיר הלדיק שכל דור ודור שהלדיק נקרא
 בשם משה ולזה אפשר רמזו צמי' הקדושה מתאן לתחיית
 המתים מן התורה שזה שהלדיק מעורר את האור של
 הלדיק שכבר מת זה הוא תחיית המתים שמחי' את האור
 של הלדיקס שכבר מתו וגם שפתותיו דובכות כר' * ועוד
 פעלו ויאמרו לאמר פי' במה שהם אמרו שירם פעלו לאמר
 שיאמרו גם אנחנו בניכם שירם : אשירה לדי' כר' היינו
 הלדיקס שחושקים ומתאווים לעבודתו וחומרים אשירה
 שאין להם מדיין אור גדול רק שנפגש חשקה * אך הלדיק
 העוסק בתורי' לשמה יוכל לבא לאור גדול אף בלא זכות
 אבות : והנה בני קהת היו משאם הארון והשולחן כר' ופי'
 להם התורי' והיו יכולים לבא בקל לאור גדול פי' התורם
 הקדשה חכו' שאמר שיי' למשה נשא את ראש בני גרשון
 גם הם כר' פי' שגם הם יכולים לבא לאור גדול פי' זכות
 אבות וכיל וקיל *

וידבר ד' אל משה כר' וישלחו מן המחנה כל זרופ וכל
 זה וכל עמא לנפש כר' ויעשו בני ישראל כר'
 כן עשו בני ישראל : נראה לפרש הכפל לשון ויעשו
 בני ישראל כן עשו בני ישראל שהוא יתור לשון :
 ונרא' כי אמר הש"ת צ"ל לישא את ראש בני גרשון
 קהת ומררי כי רמז כזו לטיות שיש ג' מיני לדיקס
 משויס במדריגתם זם מזה וסוא יש לדיק הנקרא
 קהת על שם מעשיו הקדוש' והסבורי' וחיליו יקנה
 עמים ללמד להם דרכי ד' הטובי' ומשניהו הנקרא
 מררי פי' שמשגף פלגו בתעניתים בסיגופי' המרים
 מבזבז ירלחו ופרישתו והשלישי' הוא אשר הוא כגר
 בארץ ושלפ ברך וענוותן גדול נכוס בעיניו נמאס
 וע"ש כך נקרא גרשום כי אמר גר הייתי כר' *
 וכשי' שלש מדריגות הקדושים הללו בישראל * אזי
 יטילים בשלש מדריגות אחרים והם זרופ חכו' עמא לנפש :

נועם במדבר אלימלך

והוא מתפלל אליו ית' אז לא די שמסיר ממנו הער
אלא אף זו שנותן לו כל הטובות שפע ברכה * וזהו
ויכסהו הענן להר ששת ימים ויקרא אל משה ביום
השביעי פי' דהר הוא רמז למדה"ד ע"ד הר קש'
כו' והיינו בששת ימי החול יש כח למדה"ד ח"ו לשלוע
והלדיק בקדושתו הוא מכסה אותו הדר *

וזהו ויכסהו הענן רמז לקדושי' ולא זו אלא ויקרא
אל משה בקריאה בלי חיבה ביום השביעי שזו
קדושה עליונה *

וזהו עטרת שנת עובתך ר"ל הטובי' שאתה עושה
עמי דהיינו הסרת לער והכאז לא זו בלבד
אלא שאתה עושה עטרה ומר להטובי' זו וכ"ל *
ומעגליך ירעפו דשן שהתפלי' פועלת אף השפעות
גדולות * וזהו מעגליך דהיינו השבילים הנפעלים ע"י
התפלה * וזהו וידבר כו' במדבר סיני רמז שהוא
מקום נחשים ועקרבים והלדיק פועל ע"י דיבורו שהוא
מתפלל ובמדבר הוא לשון דיבור הוא פועל באוהל
פי' דאוהל הוא מכסה כ"ל * מועד רמז ל"ט היינו
השפעות וטובות גדולות הנפעלות ג"כ כ"ל *

והיו לי הלויים אני די לכאורה אינו מוזן הסי' של
אני די האך שיך לשלמטלה הימנו והיו לי
הלויים אך העינין הוא דהנה הסי' ז"ה בלתי אפשר
להשיג מליאותו ית"ש רק ע"י פעולותיו ונפלאותיו
הנפלאים והנוראים על ידם יכול האדם לדעת די
ז"ה * וזהו והיו לי הלויים פי' כשהסיו דבוקים ולוויים
לי ע"י תגרמו שאעשה נסים ונפלאות בעולמי ויהיו
היכולת בידכם להשיג אותי ע"י מפעלי וזהו אני די'
שדעו אותי שאני די' * וזהו אם אין אני לי מי לי
פי' אם לא תקנתי מעשי שיהא אני לי פי' שאכיר
בוראי ע"י נפלאותיו בכדי שיוכל להקרא אני מי לי
מה יש לי פעולה שפעלתי * וזהו אני לדודי כו'
פי' ע"י ידודתי ואהובתי שאני 'אוהב להשי' ז"ה
ועובד אותו עבודתי גורם שיתקרא אני כ"ל ועלי
תשוקתו דעיקר תשוקת הסי' ז"ה שלא יחטא האדם
ויהי' לדיק תמים : וזהו ועלי תשוקתו פי' תשוקתו
הס גם עלי שגם אני משתוקק שאהי' לדיק וק"ל *

פרשת נשא

שאת ראש ז"י כו' למשפחות כו' ל"ל דהנה
יש שלש מדריגות הגורמים לאדם שיהי'
לדיק חי' מלך הגלגול שהי' לדיק בגלגול ראשון ומחמת
זה נקל לו להיות לדיק גם עתה * כי מחמת זכות
אבותיו שהיו לדיקים ומחמת זכותם חולקים להם כבוד
בפעולת של מעלה שיהיו בניהם לדיקים * ג' מחמת
שהשי"ת ז"ה גזר בצריאת העולם שיהא כך וכך
שמות ראובן וכך וכך שמות שמעון ועתה כשנתגלגל
אחיה אדם בעולם ונותנין לו שם בשם לדיק חי' שהי'
כבר בעולם זה גורם לאיש הלוה שיהי' ג"כ לדיק
מחמת שנתעורר האור של הלדיק שהוא בעולם העליון *
והחילוק שבין הלדיק שהוא מחמת גלגול הראשון
ובין הלדיק שהוא מחמת זכות אבותיו הוא כך
שהלדיק מחמת גלגול הראשון נהנין ממנו ענה
מחמת שהי' כבר בעולם העליון ושמע הכל מה
שעתיד להיות בעולם ולכן יש לו כח זה ליתן ענה *
אבל הלדיק מחמת זכות אבות לא כן הוא במדריג'
זו וזהו שאמר דוד המלך ע"ה בעתך תנחמי ואחר
כבוד תקחני פי' שהי' מתפלל על עולמו שיהי' לדיק
או במדריג' זו להיות נהנין ממנו ענה או עכ"פ
מחמת כבוד אבותיו * וזהו שאלו את ראש כו' שהשי'
ז"ה אמר למשה רבינו ע"ה להעלות את כל ז"י
כל אחד לפי מדרגתו * חי' למשפחות' כו' היינו
מדריגת לדיק מחמת זכות וכבוד אבותיו * כי
במספר שמות כ"ל * ג' לגלגלותם היינו לדיק
ע"י גלגול ראשון שהי' ג"כ לדיק בעת ההיא וק"ל *

נשא את ראש בני גרשן גם הס כו' יש לתת
טעם לשבח למה לפעמים כתיב למשפחות
קודם לבית אבותם ולפעמים כתיב לבית אבותם
ולמשפחות * ע"פ הפסוק שאלו את ראש ז"י לגלגלותם
ולמשפחות כו' כי הלדיק הוא מעלה את העולם
כולו והוא נושא אותם ע"י דבקותו וקדושתו וע"י
הוא מקרב אותם לעבודת הבורא ית"ש וזה נקרא
נשיאות ראש * לכן לזה השם שהנשיאות ראש ההיא
יתנהג לפי הגלגולים כי הלדיק יהודע גלגולי הנשמות
יכול לידע אחיה איש יש לו נשמה קדושי' או מאיזה
עולם נשמתו ללקחה ומשה ואהרן היו במדריג' זו
וידעו גלגול הנשמות לכך לזה אותם השי"ת ז"ה
שאלו את ראש ז"י לגלגלותם פי' לפי גלגול הנשמות
כן תעלו אותם למעלי' * אך פשוטי ז"ה אשר נשמתם
אחיה כ"כ במדריג' גדולה גם הם לריכים עלי'
ונשיאות ראש ולמה יגרעו ובמה הם יכולים להנשא
כיון שהם למטה לזה לריך הלדיק לקשר אותם
באבות הקדושים הכלולים מכללות ישראל ואז יתעלו
למעלה על ידם וזהו לפעמים כתיב לבית אבותם
קודם למשפחותם על שזריכים לקשר אותם באבות
תחילה כדי להעלות אותם בתוך שאר משפחות ישראל
ובאותן שהם לדיקים נשמתם הוא מעולם העליון
הוא להיפך שמעלין אותם כסדר מתתא לעילא
מתחילה למשפחותם ואח"כ לבית אבותם לקשר אותם
עם מדריגות האבות ג"כ ודו"ק *

ארימלך

נשא

נועם

חסו לך ועיני ירים ויתקן חשמו לכהן דהקב"ה נקרי
 כהן חסו ויקחו לי תרומי פירש"י לי לשמי רמז כניל
 על הפסק התורי שהי' שמותיו של הקב"ה תרומי ר"ל
 פ"ז הוא מרים ומנציה הכל למעלה * איש כי יפליא
 כי נראה לפרש פ"ד דתיאח בגמי' אץ טיפה יורדת
 מלמעלה אל"כ טיפ"ס עולין מלמטי' כנגד י"ל הסי' שזה
 רמז על התורי' הקדוש' שנקראת טיפה פ"ש שמתחילי'
 האזיל הש"י נקודת קטנה שהיא הייך וממנה נתפשטו
 כל הכי"ב חמוין כדוע ל"ה * ופי" התורי' הקדוש' נשפטים
 כל ההשפעות למטה * חסו אץ טיפה יורדת כי ר"ל
 שיושפע השפעות ע"י התורי' כניל אל"כ כי טפות עולות
 מלמטי' הם כי מדריגות אהבה ויראה אשר על דם יש
 כח ביד הנדיק לגרום השפעות לישראל ע"י התורי' כניל
 והו שדרשו חז"ל מקבלה ואלין מלות כהונה ושמיטה
 כשרה בור כשרי' הוא לשון שהוא כשר ונכון שיהא כן
 שתהא השמיטי' בור ר"ל חזר הוא מי שעדיין לא בא
 אל מדריגות הנדיק ויש לו עדיין לתקן חסאת נעוריו
 כשר ונכון לו שיהא הוא שוחט הדינים דהיינו ע"י
 החאמלותו לשבר כח החאמות הנשמיות המדוכקין בו
 מנעוריו וכיותר בעת התפלה שהיא במקום קרבן ומחמת
 החטאים אשר עדיין לא נתקנו הם מעכבים אותו
 בתפלתו שבלתי אפשר לו להתפלל במחשבי' טהורם חכס
 ונריך עבדי' גדולה לשבר כח המחשבות זרות ועי"ז
 הוא שוחט הדינים שלא ילשנו בו * אבל מי שרוזי'
 להמשך השפעות נריך להיות במדרגת כהן שהוא חסד
 חסו מקבלה ואלין פי' שרונה לקבל שפע ורחמים מלות
 כהונה מלותו עליו שיהא כהן במדת חסד * חסו שנאמי'
 בני בני קהת למשפחותם ולבית אבותם ואלל בני גרשון
 נאמר להיפך לבית אבותם ולמשפחותם ועי"פ דרכיו
 יבואר דהשפעות הולכים ע"י התורי' כניל ומשא ביק
 סי' הארון שהוא התורי' ואמר הש"י למשה נשא את ביק
 שיהא כח בידם להשפיע * חסו למשפחותם קודם דלנדיק
 המשפיע הוא מדבר עם ב"ה הלטרכותם ומכוין בדבריו
 לתקן להם די לרכס ע"י דיבורו ועניני פוה"ז הם נרמזים
 בלי משפחות הרבה שלכל א' הלטרכות אחר והנדיק מדבר
 עמם במשפחותם בכאן וכוחו ויחודו בעולמות עליונים
 והם בית אבות שהם השורש של כל הרמזים
 והשפע * ואח"כ נזה נשא את ראש בני' גס הם אף
 שאינם במדריגי' האמת להשפיע אפשר מתחילי' יתקנו
 עלמם לבית אבותם שיהא דבוקים בעולמות עליונים
 יאח"כ למשפחותם להשפיע להם די לרכס * חסו
 איש כי יפליא לשון פלא דודו המעי"ם אמר לעושה
 נפלאות גדולות לבדו כי הדוד לסי' כי טוב כלי"ה
 פי' דהאיך אפשר לנו להדות להשי"ת ואמר כי
 לפי"ה ר"ל שזה חסד הבורא ב"ה שנתן לנו להדות
 לו יחי' וכן הסי' לעושה נפלאות גדולות לבדו :

עיניו צפיינסם זאת שנכשלם בחזה הרכור עבירי
 כאלו עשו עבירה ממנו ויהא צפיינסם כאלו מעלו בה'
 חסו למעול מעל בה' * ואשמנה הכפס הסי' פי' שאישים
 את נפשו מאד והחודו את חטאתם דהיינו שהם מתחודים
 פל זה במאד מאד * והסי' את אשמו בראשו * דהנה
 נפשו של אדם הנוכח מתחת כסא הכבו' וגדולי' תשובה
 שמגפת עד כה"כ דעיקר תשובה היא תשובה סי' והיינו
 תשובה מלהכנה וסופל בתשובה זו להשיב האשם בראשו
 דהיינו בשורשו העליון והיינו שגם זה נחשב לו לזכות
 חסו שאחז"ל תשובה זדורי' נפשי' לו כזכות כי כאן
 מלהכנה כאן מיראה * חסו רגלי' חסידיו ישמור
 דשורש הנדיק הוא למעלה חס נקרא ראשו והאדם
 למטה הוא נקרא רגלים והיינו מחמת נדקתו שתיקן
 כל שורשו למעלה אז ממילא הוא נשמר למטה ברגלים
 מחמת ראשו ושורשו למעלה חסו שאמרו ישראל
 כשילאו ממלרים נתנה ראש ונשובה וקשה למה להם
 ראש הלא כיון שישובו יהיו משועבדים למלרים ומה
 להם לראש אך לדברים הי"ל יבואר היטב דודו
 המדבר היו דור דעה וביילי' אחן ממלרים באו לקדושה
 גדולה ונמלא היו להם ראש למעלה וממילא היו נשמרים
 כניל ולכן אמרו נתנה ראש ר"ל נעשה לנו ראש אחר
 זלי' למען נוכל לשוב למלרים * ונחזור לביאור הכתוב
 וחמישיתו יוסף עליו ר"ל שמוסף עוד קדושה גדולה
 עליו פ"ד וחמישים פלו בני' שפי' לחמישים שפרי בינה
 ואם אץ לאיש גואל להשיב האשם אליו עי"פ הפסוק
 חאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה י"ל
 שזה רמז על הנדיק השלם הגואל את ישראל מכל
 גרם ונותנס על האומות שהם תמורתם * פ"ד
 שנאמר וחתן אדם תחתך א"ת אדם אלל אדום כי
 וכשרונה אדם לפעול כך נריך להתנהג כך * ושלף
 איש יעלו דתיאח בנמרא לעולם ימכור אדם מה
 שי' לו ויקח מנעלים לרגליו י"ל שרמז בזה על
 האדם אשר הורגל חלי"ה בדברי שפלות אז נריך
 לפנות לפנמו גדרים וסייגים למען יתכר ויפדש
 מנעשיו השפלים חסו לעולם ימכור לשון יתכר
 ר"ל שכל ההרגל השפל אשר לו יתכר ממנו ויהי'
 זר צפינו ויקח מנעלים לשון הסגר ומנעול דהיינו
 גדרים וסייגים לרגליו פי' להרגל שלו חסו בכל
 אדם אבל הנדיק הגדול אשר פועל במעשיו ליתן
 האומות תמורה תחת ישראל בכל זרה נדיק כזה
 נריך להיות מוטבע בנדיקתו כי' עד שלא ינטרך
 שוב לגדרים ולסייגים * חסו שלף איש יעלו פי'
 שיהא מושלף ממדרגתו זו שינטרך לנעל * חסו אס
 אץ לאיש גואל פי' שאינו במדרגתו זו להיות גואל
 לישראל כי עי"פ האשם המושב לך לכהן * פי'
 יפסוק בתורה לשמה שכל התורם שמותיו של הקב"ה

אם ה' יכול לעשות עבירי לשמה ה' עושה וסודג את
 הכהמות ג"כ כיון שגוף המקום צ"ה מה לך שגראס
 לך עבירה יהי עבירה לשמה אלא שמרוב דקויות
 שלא ה' צו שום דופי לא ה' יכול לעשות אפי'
 עבירה לשמה וממילא כיון שלא ה' יכול לעשות עבירה
 לשמה לא ה' יכול להתחבר עם הציב להמשך
 עליהם השפעה כי צמה ה' דבוק עמהם והמלך
 לריך להטיב לכל ישראל לכולם שוין אפי' לצעלי עבירה
 ח"ו וחו שאמרנו מ"מ לא נמשכה כו' מפני שלא ה'
 צו שום דופי ולא ה' צידו להטיב לכולם וכ"ל ולהם
 לא' אלא שאול שהי' משכמו ומעלה גבוה מכל העם
 פי' כי השכם הם הכתפיים וגרמוזים אל החסדים
 המגולים כענין שנאמ' וישכם אברהם בצקר כנודע *
 ושאלו עם החסדים שלו שהי' לריך להשפיע גבוה
 מכל העם כי לא ה' צו שום דופי נמלא שלא יכול
 להאחד עמהם כלל כי ה' למעלי מהם ולא ה' יכול
 להשפי' אליהם כ"א שהם יתאחדו עמו פי' שיהיו
 לדיקים ויאחדו עמו במדרגתו אבל הוא לא ה' יכול
 להוריד עצמו אליהם כ"ל שלא ה' יכול לעשות שום
 עבירה קלה * לזה אמר שמואל להעם הרחימי כו'
 כי אין כמותו פי' ראי' הוא הכטה פי' שגריכין
 אתם להביע ולהתקשר צו * כי אין כמותו שאין
 צו דופי ולא יוכל להוריד אליכם להשפיע לכם ולריכין
 אתם להעלות עצמכם אליו לקבל על ידו השפע
 שלכם כי בככרה השפע הולכות פי' המלך * חסו
 ולצ"ק לא נתן בכתף ישאו כי על צ"ק שהי' לדיקים
 הי' עזרת הקודש חל עליהם ומה הי' עבודת הקודש
 בכתף ישאו שהי' לריכין להוריד השפע הקדוש כתף
 כ"ל וזקק הסיכוי ותהי' מתוק למיך *

פי' הוא העושה הנפלאות לצדו ומה שמסר ציד הלדיק
 שיהא כח צידו לעוררם הוא חסדו * וזהו כי לעולם
 הוא חסדו * חסו וכפלינו חני ועמך פי' שהתפלל
 משה רבינו ע"ה שאני ועמך יהי' צדינו הנפלאות
 שבעוררם שתעשה עמנו נפלאות ונסים * חסו איש
 כי יפליא שיהא הפלא צידו שיהא מעורר הנפלאות
 שיעשה עמנו השם יתעלה לנדור נדר פי' יפעול גם
 זאת שיחזיק המדר והשבעה של הבורא צ"ה כמ"ש
 אשר שכנעתי לאבותיכם שיקיים לנו מהרה : להזיר
 לך לעשות חזר ועטרה להבורא יתעלה ע"י מעשיו
 הקדושים מיין ושכר חיר ר"ל אפי' מדברי הנשמיים
 יכול לעשות חר להשיית אם יתנהג בהם בקדושה
 לשמו הגדול : רק חומץ יין לא ישחה ע"ד דחיתא
 חומץ בן יין ופי' שלא יהי' זולל וסובא בשתייתו
 חיליה אלא לאכול ולשתות במקום מזהו לרנון הבורא
 יתעלה אכ"ר *

ולבני קסת לא נתן כו' בכתף ישאו * נרא' לפרש
 כי נאמר אלא שאול משכמו ומעלה גבוה
 מכל העם ואמר שמואל הכביא הרחימם אשר צחר
 צו השם כי אין כמותו כו' ובגמי' מפני מה לא נמשכה
 מלכות שאול מפני שלא נמלא צו שום דופי ותמוה
 אדרבה צבילי שלא ה' צו שום דופי הי' טוב שימשך
 עדי פד * ונרא' כי בגמי' איתא גדולה עבירי לשמה
 וקשה מה זה שייכות אלא עבירה לשמה וכי מי לזה
 לפשות עבירי שיהא שייך אלה לשמה * אבל נרא'
 דכאמתי הוא כך דהנה כל מה שצרה הקב"ה בעולמו
 לא צראו כ"א להטיב לצרואיו פי' השפעות השפע
 מעילא לתתא * אלא שזהו לריך התעוררות דלתתא
 פי' מי חה ה' הכיון בנתינת התור' לישראל ובנסים
 ונפלאות שעשה עמו כדי שנאמין צו ית' בלחצי
 ירחי' ויוכל לקבל סובותיו השפעה הפליורי נמלא
 השפע אינו כ"א פי' הלדיק המשפיע * והלדיק אשר
 הוא רואה להשפיע לביא לריך הוא לדבק עצמו עמהם
 כדי להשפיע כל דבר הלורך לטובתו כי מי שרואה
 לפשות חוזה טובה לחבירו אינו יכול לפשות לו הטוב'
 בשלימות כ"א פי' שידבק עמו באחדות גמור וא"כ
 הלדיק לריך לדבק עצמו בכל ישראל כדי להטיב להם
 ואיך הוא עושה עם הצעל עבירי חלילי הלא אף
 שהוא צעל עבירי אעפ"כ לריך להשפעה ולחיות ואיך
 יתקשר הלדיק עמו לזה אמר' הגמי' גדולה עבירי
 לשמה שהלדיק עושה ג"כ אחס עבירי אלא שהיא
 לשמה ופי"ז יכול להתקשר עם הציב ג"כ ויסיב
 לו ג"כ ועינין עבירי לשמה הוא כך כמו אלא שאול
 דכתיב וירצ צנחל ודרשו שרצ על פסקי נחל אם
 על נפש ח' כו' צהמה מה חטאה וסי' נרא' לו
 זה שיהרצו בהמות של עמלק עבירי גדולה * אבל

פרשת בהעלותך

וידבר ה' אל משה כו' בהעלותך את הנרות
 כו' חס מעשה המנורה כו' כמראה כו'
 כן עשה את המנורה ודקו המפרשים איך שבא לכאן
 חס מעשה המנורה שהיא צכאן לשפת יתר ונראס
 דחיתא בגמי' צא דוד והעמידן כו' פד צא חקוק
 והעמידן על אחת ולדיק באמונתו יהי' וי"ל ע"פ
 דכתבנו כבר שמתחילה לריך אדם הנכנס בעבודתו
 יתיש לעשות לעצמו סיגים ונדרים והנהגות רבות
 כדי שיתנהג כשורה בעבודתו ואחר שיעלה במדרגות
 גדולות בכל פעם שוב אין לריך אותן הנהגות שהי'
 לריך קודם צואו לתכלית העבוד' כי בכל פעם
 שמונה מעלה ח' הוא צא יותר אל האחדות והוא
 מתאחד ג"כ במעשיו ובהנהגותיו : כן הדבר הזה
 ככאן שבא דוד והעמידן על אחד עשר * כי אחד עשר

נועם בהעלותך ארימך

הכורה * ועשה פסח בחודש השני פסח נקרא על שם הקדושה הגדול' כידוע פי' שיוסף נקדוש' תמיד בהתחדשות שניות כי כשיוקטן בעיניו תיכף ומיד יבא להשגת מדרגות היותר גדולות ויחודש תמיד מעלה ומעלי' עד א"ס והכן *

בהכנעה גדולה וכאלו כסהו העין דהיינו שעומד לפניו שפלותו וחסרונות שבו וחושב בעלמו שאינו לדיק כלל : וכערב * ר"ל אכל מי שהוא בערב ובחשך יהי' על המשכן כמראה אש פי' הוא חושב בעלמו שהוא כמראה אש שהוא לדיק גמור * כן יהי' תמיד העין יכסו בלדיק גמור ומראה אש לילה מי שהוא במדרגת לילה הוא סובר דווקא שהוא טוב והאמת הוא להיפך אלל הדיק גמור וקיל *

ויאמר משה לחובב כו' נוסעים אהנו עד והטבנו לך * ולכאורה והיית לנו לעינים אין לו שחר דהלא הארון ועניי כבוד הולכים לפניכם להורות להם הדרך : וגם איך מקושר זה כי על כן ידעת לכן והיית לנו כו' נרא' לפרש דהנה פי' התעוררות לתתח הוא אתערותא דלעילא והיינו כשהלדיק רוצה לעורר רחמים ושפע לעולם לריך לעורר מתחילה חדוה ושמחה להכורה ז"ה ועי"ז משפיע הש"ת טובות לעולם * וזה נעשה פי' שהלדיק מכיר ורואה בנסיים ונפלאות שגושה עמנו ויורנו בוראנו אז בל לו שמחה מזה וכיון שיש שמחה להלדיק עי"ז הוא מעורר שמחה למעלה : אכל מי שאינו מכיר בנפלאות ונסיים בלתי אפשר לו לעורר רחמים * וזהו פי' שלש רגלים תחוג לי בשנה : פי' דהנה בשלש רגלים היה בכל א' נס גדול לישראל כידוע פסח היה יציאת מצרים שבועות מתן תורה סוכות היה עניי הכבוד וזה שזוה הקב"ה שיזכרו ישראל ויתנו דעתיהם להכיר הנסים שנעשה להם בימים האלו כדי שעי"ז יעוררו חדוה ושמחה להכורה ז"ה ויעשה להם גם עתה נסים כמאלו והוא תחוג לי שהוא לשון חדוה והתלהבות אש * וזהו עיני ד' אל הדיקים כאשר כתבתי מזה לעיל שעיני ד' הם יד הדיקים שעי' מעשיהם הקדושי' הם מעוררים ועושים כביכול עינים להקב"ה שיתן עינו פקידת על עמו הקודש לטובה * וזהו פי' אל נא תעזוב אותנו כי על כן ידעת חנותינו במדבר ר"ל שאתה הברכה הנפלאות וגדול החנינה שעשה עמנו הש"י במדבר וחנותינו הוא מלשון חנינה * והיית לנו לעינים פי' כיון שאתה במדרגה תהי' לנו לעינים שתגרום במעשיך ודבקותיך שישיגו השם עלינו בעינא פקידת * והיה הטוב כו' והטבנו לך ר"ל שממילא יהי' טוב לך * והוא פי"פ דאיחא בגמרא בעל הבית מברך משום טוב עין הוא יבורך * ולכאורה משמעות הפסוק הוא דבעל הבית מתברך אלא הענין הוא דממילא מחמת שהוא מברך מתברך פי"ד הכתוב ואזכרנה מזכריך * וזהו והי' הטוב ר"ל **טובות** שיושפעו עלינו על ידך והטבנו לך ככ"ל ואזכרנה מזכריך וק"ל *

יידבר ה' כו' דבר אל בני ישראל אש אש כי יהיה עמא לנפש נרא' לפרש ע"ד הרמו דאיחא בזהר הקדוש ובשאר ספרים אזכרנה אזכרנה פי' אזכרנה למטה אזכרנה למעלי' וכן משה משה כו' וכן כולם * ויש לכיון ג"כ הפירוש גם כאן בדרך הזה * אש אש פי' אש המלא ימלא לדיק גדול כזה הנקרא אש למטי' ואש למעלי' בהעולמות * כי יהיה עמא לנפש דאיחא בזהר דהלדיק הגדול הוא מהנפש דאד"ר ולזה לא נמלא בו שום דופי רק מחמת חטא אד"ר קלת * וזהו פי' עמא לנפש ר"ל שטומאתו אינו אלא הנפש שנאחו בו מחמת אד"ר * או בדרך רחוקה לכס או לדורותיכם פי' הכתוב מפרשו ואומר לנו שהלדיק כזה הוא פועל בשני דרכים * שהם או בדרך רחוקה והוא עולמות עליונים הרחוקים והוא הולך בהם * לכס כמו בשילכם להשפיע לכם כל טוב * או לדורותיכם פי' לעשות דירה להשכיני' להעלות' לדורות העליוני' ועשה פסח לדי' פי' כל עשותיו בפיו הקדוש הכל לדי' פסח כבר פי' שהוא פה סח * ועוד אמר לנו הכתוב בחדש השני ר"ל אז כשיש לדיק גדול כזה אז כל מי שהוא צדורו של הדיק ההוא אף שאינו לדיק גדול כמוהו אף על פי כן יכול לפעול גם כן כמו הדיק גמור מחמת התחברו עמו : וזהו בחדש השני * ר"ל בחידוש שני שהוא למטה ממנו ממדרגת הדיק הגדול * ככל חוקת הפסח יעשו אותו פי' שגם הוא יכול לפעול כמוהו בהתקשרו עמו * חה רמו חז"ל באמרם פסח שני חמץ ומלה עמו בבית רמו שגם אש הוא מעורב קלת בחמץ ומלה הם טוב ורע אעפ"כ יכול להיות הפסח לדי' ככ"ל : אכל הדיק גמור סביביו נשערה מאד וחמץ משוהו אוסר בו ואינו בטל * ואמר הכתוב רק זאת הוא העיקר הגדול ועלם לא ישברו בו * ר"ל הגם שאינו כמו הדיק הגדול ויש בו קלת טוב ורע עכ"פ לריך לראות שלא ישבר את העלמויות והיינו שלא יעבור על דברי חז"ל המבוארים בש"ע לקיימם היטב כי הם העיקר העלם והשורש וק"ל *

וביום הקים את המשכן נרא' דהני הדיק כל עבודתו להעלות ולהקים את השכינה * ואמר הכתוב כאשר יהי' הדיק במדרגה האחת ויקים את המשכן היא השכינה * כסה העין את המשכן פי' הדיק הוס הוא תמיד

או יאמר

ויאמר משה לחוצב כו' עד והטבנו
לך * ולכאורי קשה הלא גם מתחילי
אמר לו משה לכה אחנו והטבנו לך והוא לא רצה
לעכב בשביל ההטב' ועוד מה זה נחיתת טעם כי
על כן ידעת כו' וכי בשביל שידע חנותו כו' יעכב
בשביל ההטב' * וכל דהנה יש צי' מיני טובות שהשי'
מטיב עם ישראל דהיינו בזמן שישראל עושין ראונו
של מקום אזי ראוי' להם להטיב בשכרם ונקרא
הטב' הריא רחמים כרחם אב על בנים שאז נקראים
בנים למקום וחילי' אם אין עושין ראונו ח"ו אזי
אעפ"כ השם הטוב ברוב חסדיו מקדים ההטב' קודם
שיצא הקטרוג וזה נקרא חסדים *
וזה שאנו אומרים הודו לך כי טוב כי לעולם חסדו
כי אהנו מהווייבים להחזיק עלמנו שכל טובותינו
שמטיב עמנו הבורא צ"ה ובי"ש הוא ע"פ חסדו ולא
בשכרו * וזה שאמר דוד המלך ע"ה כי תקדמנו
ברכות טוב תשית לראשו עטרת פז והיינו כשהאדם
הוא במדרג' שהשי"ת עשה עמו חסד חסם אזי כל
עלמו לריך לשבח ולהודות לו על הטוב' אבל כשהאדם
הוא מקדים עלמו לעשות ראו' המקום קודם שמטיב
לו יכול הוא לעלות במדרג' עליו' יותר ויותר לתקן
בעולמות העליונים * וחסו כי תקדמו כו' שזה הוא
כמדב' לאדם לנוכח כאשר תקדמו' במעשך הטוב'
קודם שיתן לך ברכות טוב אז תעלי' במעלוי' שתשית
לראשו ר"ל לעולמות העליונים הנקראים ראש תוכל
לעשות שם עטרת פז * חס שאמר משה בתחילי לכה
כו' והטבנו לך כי די' דבר טוב על ישראל ה"י סבר
יתרו שהטוב' היא מחמת חסד אל לכך לא רצה
ואמר כ"א אל ארצי כו' פי' אלך לגייר את בני
משפחתי למטען שיבואני הטוב' בשכרי ולא בחסד
חסם לזה אמר לו משה לא כמו שאתה סובר שהטוב'
הוא ברצ' חסד לבד כ"ה שההטבה בא בשכרו ע"י
שהיינו במדבר בהתבודדות גדול לאהב' ולירא' וה"י
הטוב ההוא אשר יטיב עמנו פי' שעמנו הוא הדבר
שגרמנו לעלמנו הטוב' הריא וגם אתה היית עמנו
וראוי לך ג"כ ההטבה הריא וזהו והטבנו לך כי
ראוי לך ע"י מעשים הטובים וק"ל *

וישמע

משה את העם כו' ופי' רבותיו על
עסקי עריות * ונדקדק הלא מתחילה
לא נאמר בפסוק שזכו על עסקי עריות רק שאמרו
זכרו את הדגה כו' וגם בעיני משה רע אין לו שחר
לכאורי * וגם אשר נשבעתי לאבותינו הוא מיותר אך מתחילי
נדקדק בפי' מרים * ותדבר מרים והארה' במשה ויאמרו כו'
הלא גם בנו דבר וישמע די' והאיש משה עניו כו' והנה מה
שייכות קישור פסוק והאיש משה להפסוק הקוד' וישמי' די'
ונרא' לפרש הכל בחד' מחמת דליתא בגמי' אל ישאל אדם

לרכי' בלשון ארמי שאין מלאכי השרת מכירין בלשון
ארמי : והקשו החו' תימה הלא אף מחשב' שכלב
יודעין ע"ש ונדחקו המפרשים בהתוס' דמ"ל דאף
מחשב' שכלב יודעים ואפשר לומר דבאמת אין המלאכים
יודעין מחשב' שכלב רק באופן זה דהנה המלאכים
הממונים על התפלה הם מעלין את תפלת ישראל
לפני הקב"ה ועושים עטרה על ראשו והם לריכין
להבחין בין תפלה כשרה ולגויל' ובין תפלי' הנמלא' בה
מחשבת פסול חילי' כי תפלי' זו לא תעלה לריח ייחוח
לך * ולכאורי לדברי האומר דאין יודעין מחשב' שכלב
אך יודעין להבחין אלא שזה נתן להם השי"ת שיריחו
בהתפלות באיזה בחי' שנתפללי' * והיינו האדם המשמר
עלמו מכל דבר רע כל היום מחייפות ושקרים ולינות
וכעס וגארות ושנא' ותחרות ומשאר דברים המפסידים
העבוד' * ולזה הוא עוסק בחור' ובגי' ובפסק
המזאת וה"י כאשר יבא אותו האדם להתפלל אזי כל
הבחי' מאיזה מלוה שעשי' נותנת בו ריח טוב בהתפל'
הריא כמו שהתבלין נותנין ריח טוב בתבשיל וחילי'
להיפך נותנת ריח רע בתפלי' * והמלאכים המקבלים
התפלות הם מריחים באות' תפלה ובחנית כל מלוה
ומלוה יש לה ריח לעלמו וכן כל חטא ועון יש לה
ריח לעלמה * ועל ידי זה יודעין המלאכים להבחין
בהתפלות * ונמלא ע"י התפלות הם יודעים מחשבות
האדם אם טוב ואם רע אבל בלא זה אינם יודעים
מחשבות האדם * והנה שכתי על דברי אדם אחד
הלא מנינו אלל ישמעאל שאמרו המלאכים לפני השי"
זה שעתיד כו' ואתה מעלה לו הבאר ונמלא שידעו
אף המחשבה העתידה לבא ע"י בחירת האדם ומכ"ש
מחשבה שהיתה כבר שיהיו יודעים * והשכתי לו
שגם זה לא ידעו אלא ע"י תפלת אברהם ע"ה
שהתפלל לו ישמעאל יחיה לפניך שבודאי אברהם
אזינו ע"ה שהשיג כל התורה וה"י נביא ידע שעתיד
ישמעאל להרע לישראל אלא שהתפלל על ישמעאל מחמת
שבת לישראל עול גלות ולא גהינס ובאותו תפלה
שהתפלל על ישראל הכניס אותו מחשב' אף שעתיד
להרע לישראל מוטב שישכחו עול גלות והתפלל שיחי'
ועי' ידעו המלאכים אותו המחשבה שעתיד להיות
כ"ל וזהו יבוארו הפסוקים כי"ל * דהנה מה
שאמרו ישראל זכרו את הדגה ה"י מחשבותיהם על
עריות דדגה הוא רמז דדגים הם פדים ורבים *
והלדיק בשמעו אחי דיבזרו יכול להשיגו לדעת שורש
מחשבות האד' דיבזרו :

וידבר וישמע משה טובה למשפחותיו פי' שהבין המחשבה
שכלבם באמרו זכרו את הדג' ומשה ה"י מתפלל
על ישראל תמיד אף בעת סטי' ג"כ ונמלא אותה המחשבה
סנטי'

נועם בהעלותך אדימך

רמז על העולמות המתאחדים בצפדת הדיק כדוע למה חזק עיקר תכלית תורה ומעש"ט לעשות יהודים בעולמות כדוע * וישע"י העמידו על שבע פי כשארם עולה בצפודה אז הוא מביא הכל אל השבע מאורות העליוני עד שבה חזקוק והעמידו על אי פי בתכלית העבודה שיבא כולו אל האחדות הגמור חזק תכלית המחוק *

זה שזיוס פי להדיק בהעלותך את הנרות פי כשתרני לעלות התור' והמלות הנקרא מאורות המתאחדים באורות העליונים שהם שבע * תראה עיקר שיבא הכל אל האחדות הגמור והוא אל מול פני המנורי הכווי אל השורש הכל והמקור העליון : וא"ת הלא אדרבה שלפי הנרא' שהנרות רוחניים יותר מן המנורי' עלמה כי הנרות הם בית קיבול להאורות הנתונים בהם והמנורי' עלמה היא דבר עביות יותר מן הנרות וא"ך נעשה מן הטפל עיקר * לזה תירץ שלא תימא שהמנורה עלמה נעשה בגשמיות * חזק מעשה כו' כמראה אשר הראה בהר כלומר באותה קדושה עלמה שנטע' בהר כן עשה בכאן והיא ברוחניות' מתחלית' ועד סופה וא"כ לפי זה המנורי' עלמה היא רמז אל האחדות הגמור והנרות הם נגד שבע' המאורות העליונים וטוב יותר להביא הכל אל האחדות גמור כי זה העיקר והשורש הכל והבן *

או יאמר בהעלותך כו' ע"פ הקדמי' דאיתא בספר הקדוש שפע על בהקדמתו טעם למה שאמר חז"ל כל העולם ניוון כו' וחגיגה בני די לו כו' והוא דבר תימה למה באמת לא יתכן גם הוא צפודיז' ואמר דרך משל אם תקח נר אי מאזוק' ותרגל להחזירו אזי יכבה האור של אבוקה את הכר' ואם תחזר הכבה נרות אי' לאחד עד שגם הם אבוקה ותקרבם לאבוקה אזי יוכל לקרבם יחד וירבה אורם כן נר די' נשמת אדם שהיא חלק חלקי בלתי אפשר שתחזור למקורה כיא ע"י לבושי המלות שהם אורות רוחניות בכדי שתעשה אבוקה לחזור לאור הא"ס ולכן הטעם שחגיגה בני די' לו כו' ע"ש באריכות * חזק בהעלתך את הנרות ר"ל כאשר חוכיה את ישראל להראות להם הדרך האמת במלותיו ית' כדי להעלותם אל מול פני המנורה יאירו פי' תאמר להם שהם לריכי' לאור באור נשמתם אל מול פני המנורה עליונה שהוא אור א"ס כ"ה * **או יאמר** וידבר כו' בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה כו' יל' דהנה

דוע דשם אדני' הוא הכסא להשם בו"ה והשם אדני' הוא הסיכל להשם הו"ה כ"ה והאנחנו מחוייבין להמשיך את השם הו"ה להסיכל הוא שם

אדני' להיות כסא כניל פי' מפשים סוכים * חזק שאמר ארבע"ה אדני' אל נא תעבור מעל עבדך : ופרשי' י"א קודש ולכאורה היתכן שיאמר אברהם להקב"ה שימתין עליו עד שיכניס האורחים וע"פ דרכנו יבואר שכן אמר אברהם * דהנה המנורה לר"ך לעשותה בדמילו ורמימו ודמילו הוא שר"ך האדם שיעלה מורא על ראשו אולי יאיר עושה' המנורה בשלימות לייחד השם הו"ה באדני' לעשותו כסא כניל * חזק פי' אברהם מתפלל אדני' כו' ר"ל ע"י המנורה הזאת אוכל לפעול שלא יעבור השם אדני' ויהי' כסא שלם להשם הו"ה כ"ה כניל : ולא עוד אלא שהדיק לר"ך לקדש ולטהר עצמו עד שימשיך הקדושה העליונה למטה והעולם התחתון יתן אור לעולם העליון והעולמות עליונים יהיו כסא לעולם התחתון מחמת רוב קדושת הדיק שהמשיך למטה : והנה הדבר שהוא למטה נקרא מול שהוא מכוון נגד הדבר שהוא למעלה ממנו חזק שהמשיך הדיק הקדושה למטה נקרא עליו' ובהו יבואר בהעלותך את הנרות פי' כניל כשתרנה להמשיך הקדושה למטה הנקרא נרות לר"ך אתה להתקדש כ"כ עד שתמשיך הקדושה כיכ שמול פני המנורה כו' שבעת הנרות כו' דהנה ו"ק הם כנגד ששת ימי החול והמדה השביעי' כנגד שבת חזק שבעת הנרות * ולר"ך הדיק לייחדם כאחד ולהמשיך הקדושה למטה עד שיהי' כל הקדושה הנקרא פני המנורה למטה והכסא הנקרא מול למעלה * חזק אל מול כו' יאירו שבעת כו' דהיינו שהעולם התחתון יאיר לעולם העליון * חזק די' בהיכל קדשו פי' בשמים כסאו פי' כניל שהמשיך הקדושה כיכ השם הו"ה לשם אדני' הוא הסיכל שיהי' למטה והכסא פי' בשמים בעולם העליון והבן *

או יאמר בהעלותך כו' : דרשי' מפרש אל מול פני המנורה היינו נר מערבי נר אמנעי שממנה פי' מתחיל ובה פי' מסיים : ולכאורה יאירו ששת הנרות מצעי לי' : ונרא' דנר אמנעי הוא רמז להשכיני' שהשכיני' במעבר והלדיק לר"ך להיות תמיד צדיקות גדול * חזק ממנה פי' מתחיל כו' דהיינו שהוא תמיד צדיקות חזק מדרגות שבת ולכן נקרא התי"ח תמיד שבת מחמת הצדיקות שבו דימי החול כבימי השבת * חזק בהעלותך את הנרות הוא רמז לצדיקות אל מול פני המנורה שהוא נר אמנעי רמז לשכיני' יאירו שבעת הנרות פי' שתתקן גם ימי החול שיאירו יחד עם השבת כאור אחד *

ויעש כן אהרן כו' העלה נרותי' : פרשי' להגיד שבוש של אהרן שלא שינה הדקדוק מפורש מה כפי רש"י בזה שפי'

לא נאמר רק וידבר משה כי לעשות הפסח * ואח"כ בעשיי נאמר ג"כ כל הסימני כמו בזו הש"ת ממני אם אין מן הלוך לפרש בזוואת משה לבני ישראל כל העיתים כי בודאי ליוה אותם כאשר ליוה ה' אותו א"כ גם בעשיי אין לורך לפרש כי עשו בודאי כאשר נעשו * וגם כן עשו הוא מיותר שכבר התחיל הכתוב ויעשו בני ישראל * אך הענין הוא דכל מלות זמניות כגון פסח סוכה שופר ולולב לריך האדם לעשות המלוה הזאת בבחינה גדולה בשמחה ובדיקות העליון כדי שעי"ז יתקשר בקדושה בלי שום הפסק לכל זמן ולזה רמז מלת במועדו ולא אמר בזמנו לרמז להני"ל ג"כ שיעשה המלוה בשמחה ודיקות כנ"ל ומועדו סובל שני פרושי לשון זמן וי"ט דהיינו שמחה ודיקות ונמלא עשיית המלוה זמניות היא בפועל בזמן ההוא ובכה לאחר זמן דהיינו הערת קדושה שתשאר בו * ולזה כיון משה רבינו ע"ה שאמר סתם לבני ישראל לעשות הפסח לרמז להני"ל שיעשו תמיד הפסח דהיינו בזמנו בפועל ולאחר זמן ככה קדושה שנתקשר בה ומעוררן תמיד לעבודתו ית' ולכן בעשיי נאמר ויעשו כו' במועדו דהיינו שעשו באופן הני"ל בשמחה ובדיקות העליון ולזה כפל כן עשו להורות שהי עשיי כפולה בפועל בזמנו ובכה לעתיד לאחר זמן והבן *

וַיְדַבֵּר אנשים כו' למה נגרע כו' עמדו ואשמע מה יזוה ד' לכם * נראה שנכתב בתורי כאן מעלת אותן האנשים הלדיקים קדושי עליון נושאי ארונו של יוסף היו ואיך הגיעו למעלה ההוא לומר דברים קדושים כאלו חזו לכתוב על ידן פרשה בתורי והוא כי דרך הלדיק בכל מה שמוסיף והולך בקדושי הוא מצין יותר בחי' אלהות ודומי' לו שלא התחיל עדיין בעבודת הבורא ואותן אנשים שזכו לשאת ארונו של יוסף הלדיק באו למדרגי גדולי' עד מאד והבינו בעצמם שאינם כלום והיו נגד פניהם השוכים כעמאים * וזהו שאמרנו אנהנו עמאים כו' למה נגרע * פי' בכל פעם כשאנחנו מוסיפים עבוד' אנהנו נגרעים בעינינו כי ידענו בירור שלא התחלנו בעבוד' לפי רוממותו * וזה שאמר משה להם עמדו ואשמע כו' פי' הוטב בעיניו מאד דבריהם ואמר חלך ותתפאר בדבריכם לפני הבורא ב"ה לאמר ה"ש עם כזה שיותר שעובדי' אותו מקיימים עצמם עד מאד * ואשמע מה שיאמר הוא ב"ה לדברים הללו * והשיבו הש"י ב"ה איש איש כו' בדרך רחוקה כו' ועשה פסח בחודש השני ע"פ אשר כתבנו למטה על כפל איש הנאמר בתורי לרמז על הלדיק הגדול שהוא איש למעלי' ואיש למטה * כי יחי' עמא או בדרך רחוק' פי' כני"ל שיבא למדרגי' גדולה שידמה בעצמו כעמא או כאדם שהוא בדרך רחוק' בעבודת סבורא

שפי' להגיד או משום דקשה לרשי' ז"ל מה חידוש שעשה כמו שזוה אותו הש"י וא"כ האך מתורן כמה שפי' להגיד שזכו של אהרן הקושי' במקומה עומדת * ועוד יש לך דקדק בלי יאירו שבעת כו' העלה נרותי והי' לו לומר האיר נרותי * אך הענין דליתא שבעה רועים יש לישראל אברהם כו' יוסף ודוד ושעליהם עומדים כל העולמות שהם מאירים בשבעה ימי הכנין והם יסוד כל העולמות ונמלא הלדיקים נקראים אורות * והנה הלדיק העובד השם באמת לריך לקשר עצמו בשבעה רועים הני"ל והש"י מלמד ללדיק שלא זה בלבד יעשה לקשר עצמו בשבעה רועים רק יקשר עצמו בכללות ישראל ג"כ אך זאת בלתי אפשר לקשר עצמו בכללות ישראל ובשבעה רועים צבת א' כי צבת שהוא מקשר עצמו בכללות ישראל לריך לירד ולהטות עצמו ממדרגתו העליוני' * וצבת שהוא מקשר עצמו בשבעה הרועים אזי הוא עולה גבוה מעל גבוה וא"א להיות בנ"א ה' קשרים הני"ל וזהו שאמר הש"ת דבר אל אהרן כו' דהיינו ללמדו שיעשה בהדרגי' מתחילי' יקשר עצמו בכללות ישראל ואח"כ ב' רועים * וזהו בהעלותך את הנרות ר"ל צבת שחטלה עצמך להקשר בנרות הם ז' הרועים הני"ל * אל מול פני המנורי' הם כללות ישראל נקראים פני המנורה שהם השורש והגוף של המנורי' * ואח"כ יאירו שבעת הנרות הם ז' הרועים שתתקשר ותאיר בהם *

ויעש כן אהרן כו' העלה נרותי כי בודאי אם הי' באפשרי שיעשה הלדיק השני קשרים כא' בודאי הי' נחת רוח לפניו ית"ש שזה הוא רזונו וכן הי' סכוני' שבעה שדיבר עם משה רבינו ע"ה אלא שהכתוב מלמד לאדם איך שיעשה בהדרגי' ואהרן בלדקתו הגדולי' עשה שניהם בנ"א בהתקשרות אחד * וזהו אל מול פני כו' פי' שבעה שהתקשר עצמו בפני המנורי' * העלה נרותיה של שבע' רועים הכל ביחד וזה הי' שבה גדול' לאהרן ראש החסידים לעשות כדבר הזה הנכבד בעיני הבורא ית' וזהו שפרשיי' ז"ל להגיד שזכו של אהרן שלא שינה פי' שלא הי' לריך לשנות דהיינו לעשות שני פעמים כנ"ל אלא עשה ותיקן הכל כא' והבן *

וַיְדַבֵּר ה' כו' בחודש הראשון לאמר ויעשו כו' את הפסח במועדו בארבעה עשר כו' בין הערבים כו' ככל מוקתיו כו' * וידבר משה אל בני ישראל לעשות הפסח * ויעשו את הפסח בראשון בארבעה עשר יום בין הערבים כו' ככל אשר זוה כו' כן עשו כו' ולכאורה יש לך דקדק מה טעם בליזו הש"ת נאמר כל הסימנים הללו בארץ זמן יעשו הפסח בחודש הראשון ב"ד בין הערבים כו' וידבר משה לבני ישראל

נועם בהעלותך ארימלך

הנחמנו המלאכים בתפלתו כגיל שכל מחשבות האדם כנוספים בנחמ' התפלה * והתחיל הקטרוג לקטרוג ע"י אותה שהנחמנו בתפלת משה וקטרוגו על ישראל בעריות לכן ויחר אף ה' דלילולי הקטרוג לא ה' ענשם על המחשב' דמחשבה רעה אין הקב"ה מרפסה למעש' ולפי דברינו הטעם הוא שאין המלאכים יודעים מהמחשב' ואין שום קטרוג עלי' אבל עתה ע"י משה הנחמנו זאת לכן התחילו לקטרוג ויחר כו' ובעיני משה רע מחמת שהבין שהוא גרם להם זאת ומה עשה משה התחיל בתפלתו ויאמר משה כו' עד על האדמה אשר נשבעת לאבותיו ר"ל שכוונתו ה' להזכיר להם זכות אבות ואף אם חטאו ואמר משה מאין לי בשר כוונתו ה' לנסב הדבר לומר שלא ה' כוונת' על עריו' כלל כיא על בשר ולא על עריות כדי להשקיט הקטרוג והוסיף עוד בתפלתו * ואם ככה את עשה לי הרגני נא הרג דככה בנימי מה דעיקר התפעלות הדריק הוא ע"י שם מ"ה *

וזהו ופתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כו' ר"ל שם מ"ה שואל מעמך שתבא למדרגה זאת שתפעלו בשם מ"ה הטרטרוחך חסו אשרי העם שככה לו ה' שככה מלי וחמת המלך שככה והיינו אשרי העם שיכולין לשכך חמתה ע"י שם מ"ה הוא ככה * חסו שאמר מרצפ"ה ואם ככה את כו' ר"ל שכיון שנחת לי מדרגת ככה אני מתפלל לפניך הרגני נא הרג * דוד המלך ע"ה אמר ולכי חלל בקרבי ודרשו חז"ל שהרג ה'הס"ר ולכאורה הלא ה'הס"ר הוא מלאך ואיך אפשר שהרגו אלא ה' שהעבירו מאומנתו שה' מסית אותם וכן לדיק ולדיק הורג ה'הס"ר היינו שמעבירו שלא להסיתו ודרך ה'הס"ר כיון שאינו יכול לאדם להתגבר עליו בזאת דבר שמסיתו או הוא מתהפך לאומנות אחרת ונעשה מוכיח להנדיק תמיד ומראה לו תמיד חסרונות ואיך שמעשיו אינו עולין כהוגן וכוונתו בזה למען יבזש ה'הס"ר מלהתפלל * חסו שהתפלל משה הרגני נא הרג היינו ה'הס"ר הנקי הרג שהרגתיו כבר רק שנהפך עלי למוכיח ומראה כי חסרונות ורעת כדי שאבוש ואירא מלהתפלל לפניך לכן הרגנו גם אתה בזה שלא יראני שאני מקלקל ואהי' מתפלל לפניך בכל לב ונפש חסו ואל אראה ברעתי ה' שלא אמלא כי חסרונות * חסו ותדבר מרים כו' ה' דחיתא בנמי עבירות שבין אדם להבירו אין יוה"כ מכפר ויש לומר הטעם מחמת כל זמן שלא ריאה לחבירו יש קטרוג למעלה ואינו מניח לכפר עליו עד שיראה חבירו שכל זמן שיש לחבירו תרעומת עליו אז יש למעלי כנגדו קטרוג עליו וכיון שנתראה חבירו חלף ה'הס"ר לו שהקטרוג * והנה כאן במרים לא ה' יכול הקטרוג לקטרוג מחמת שלא הקשה בעיני משה דבורם מגודל פנותותו כי ה' פניו מכל אדם

חסו קישור הכתוב וישמע ד' ר"ל השם לבדו שלא ה' שם קטרוג כי והאיש משה עניו מאוד אך שהש"י לא ראה לעזוב את עוונם חלילי לעוה"ב ובעוה"ז ח"א לפנות אותם בלא קטרוג * לכן ויאמר ד' פתאום לאו שלשתכם ר"ל פתאום כדי שיתבהל משה קצת וירד ממדרגתו ויהא שזה לאהרן ומרים במדרגתם חסו שלשתכם מלה מיותרת אלא ה' כ"ל במדרג' ה' ואלו ה' קשה קצת בעיני משה את דבורם בו ולכן סית' יכולי להעשם בעוה"ז ולא ימלא בה חטא ועון כלל לעוה"ב *

או יאמר וישמע משה כו' ובעיני משה קצת באופן אחר כי הנה בראות ה'הס"ר שפלות ישראל אינו יכול להתפלל עליהם חלילה ונתרשל דעתו * חסו בעיני משה רע שראה שפלות' במה שאמרו זכרונו כו' שהבין שהוא על עסקי עריות כג"ל לך התפלל למה הרעות לעבדך ה' למה נתת לי מדרגה זאת שאוכל לראות הרעות של ישראל ח"ו חסו גורם לי שאני יכול להתפלל עליהם * ולמה לא מלאתי חן לשום את משה כל העם הזה עלי ר"ל מוטב ה' לי אם נתת משהם עלי ה' הטרטרוחם להשפיע להם כל זרכם ולא חסתכל בשפלותם רק מעלתם כדי שאוכל להתפלל עליהם ולהשפיע להם כל טוב * והנה ידוע דכל השפעות שבעולם נשפעים ע"י אלו שני המדות שם מ"ה ושם מ"ה * ובה יבואר הפסוק מי שם פה לאדם או מי ישום אלם ולכאור' יש לדיקק השינוי לשון מי שם הוא לשון הוזהר או מי ישום הוא לשון עתיד ולמה שינה הכתוב * ויבואר ע"פ דחיתא בנמי ובמדרש הוא מבוא' יותר חסו ספר שנמחק ונשתתיר בו פ"ה תיבות טעוני גניחה ומטמא את הידים ומלילו מפני הדליק' : ואפשר שהגמי רמזה בזה כי כשהאדם לומד ואינו מקיים הוא כאלו מוחק מה שכתוב בספר ח"ו וגרם למיעוט השפעות וטובות לעולם * אך כשיש לדיק בעולם שיש לו פה קדוש ויכול לפעול כדיבורו הטוב כל מיני שפט ורחמים או ה'הס"ר הזה מבעל הידים חסו מטמא את הידים ר"ל ידי עשו שהוא השפלות מטמא אותם להכניעם ולהשפילן הוא מניל מפני הדליק' היינו הרעות הנקרא דליק' מלשון מה דלקת אחרי פ"ש שרודפים אחרי האדם והקב"ה מנילו מידם והוא מבואר ספר שנמחק ה' כג"ל שאינם מקיימים מה שכתב בו * ונשתתיר בו פ"ה תיבת : היינו ה'הס"ר אשר יש לו פה קדוש כג"ל או הוא יכול לתקן הכל * חסו מי שם פה לאדם ר"ל השם של מי שם פה לאדם היינו ה'הס"ר הנקרא אדם שיכול לפעול בפיו הקדוש כל הרחמי' והחסידים ולכן נכתב בלי הוזהר שכל דור לדיק להיות לדיק בזה שזכר להמשך שפט לקיים סדור ההוא * או מי ישום אלם

ענ אלימלך בהעדות נועם

הכל בקל * וזה יושבת ליון * וזהו פי' כי גדול בקרבך קדוש ר"ל ע"י שיש לו עוזרים נתגדל בקרבנו קדושת הבורא הנקרא קדוש ישראל * וזהו פי' שלח לך אנשים ר"ל לטובתך תראה שיה' לך לדיקים ויתורו את ארץ כנען * ר"ל שהם יעזרו לך לתור ולהכניע הדינים והקליפות ולזה נקראים ארץ כנען ארץ ע"ש שהם ארציות וגשמייות וכנען ע"ש שלריך האדם להכניען תחת הקדושה *

דמן הראוי שלא יהי' שום מקטרג על ישראל אבל אם ח"ו המלא ימלא חוזה מלשין ומסטין חלילי' או הש"י ברחמיו עושה אותו אלם שלא יוכל לקטרג וע"י שם מי הוא עושה אותו אלם לכך כתי' בל' עמיד או מי יסוף אלם כלומר כשהשעה הולכת לכך לעשותו אלם * והאדם הלדיק הוא מבטל הדינים ע"י שם מ"ה כי אדם בגימ' מ"ה והלדיק הוא במדרגת אד"ם והוא דבוק במידת מ"ה ועי"ז הוא מבטל הדינים וז"ש משה רבינו ע"ה ונחנו מ"ה כשרא' שחטאו ישראל אמר להבין חנחנו במדרגת מה וכבטל הדינים מעליהם וגם כאן ההפלה משה על זאת ואם ככה בגימ' מה שרצה לעורר הרחמים אכיה"ר *

פרישת שרח לך

שלח לך אנשים כו': דהנה לריך האדם לעבוד את הבורא להסתכל תמיד בשפלותו ולשכר ולהכניע את הגשמיים והארציות * ב' לחשב תמיד רוממות אל וליך במחשבות טהורות לזכר ולטרה את מחשבתו ועי"ז הוא מעלה את נשמתו למעלה עד מקום שרשו וזהו פי' הפסוק וישבו מתור הארץ כו' ר"ל שהשיבו את גשמתם לשורש שלהם ע"י שני מדרגות האלו דהיינו מהור הארץ כלומר ע"י הסתכלותם בארציות להכניעם * ב' מקץ ארבעים יום הוא התורה שניתנה למ' יום ולשון קץ הוא סוף ותכלית והיינו שלמדו התורה במחשבות טהורות שזה הוא תכלית לימוד התורה וסופה חיה מקץ ארבעים יום * וזהו שלח לך אנשים דע"י המוות נבראים מלאכים ולריך לעשות המלוה במחשבה טהורה ובהכניעה והיינו שלח כו' ר"ל שחשבה המלוה ותשלח למעלה לשורשך ולך דייקא * ויתורו את ארץ כנען פי' כנ"ל ע"י הסתכלותם בארציות להכניען וז"ל כנען וק"ל *

או יאמר דהנה יש ב' גוויי בני אדם: יש שהוא לריך גמור ואין בו סיג ופסולות כלל ואעפ"כ הוא מולא תמיד בעלמו חסרונות שגראה לו תמיד שהוא בעל חסרון גדול ומוכיח עלמו בפני ב"א * ויש עוד בחינת לדיקים היות שהם לדיקים אלא שלא תקטו עלמם כל לרכם לגמרי ויש להם עדיין חסרונות * וי"ל ששניהם עשה ד' לטובה שהש"י מכניס בלב זה שיהי' נראה לו שהוא חסר אף שאינו ולזה הוא ג"כ אשר נכשל באיזה חטא חלילה הוא כדי שיוכנע ויראה האמת שעדיין אין מתוקן כל זרכו ועי"ז יתאמץ מאד לעלות במעלות יסירות בעבודתו ית"ש וזה שהש"י מכניס בלבו שהוא חסר אף שאינו כן כוונת השם הו' למע' כאשר יוכיח את עלמו בפני ב"א שעדיין לא נחקט מעשיה' כראוי והו' מוכי' בפניה' את חסרונו עי"ז עולה על זכרונו לקולקל מעשיהם ויתאמרו לחזור בתשוב' הטיב ולתקן מעשיהם כראוי ומזרזין עלמם בעבוד' * וזה שלח לך אנשים: אנשים הם הדיבורים של הלדיקים אשר נבראו מלאכים מכל דבור ועולים לפניו ית' ואמר שלח לך אנשים דהיינו שתאמר דברים כאלה * ויתורו את ארץ כנען פי' כנ"ל שע"י הדיבורים האלו יזכיר א"ע השומע דבוריך את חטאו שזה נקרא בשם כנען * אשר אני טוען לבני ישראל פי' כנ"ל שזה אני טוען לשני הבחי' כנ"ל *

או יאמר שלח כו' דהנה הלדיק כל דבור היולא מפיו נברא ממנו מלאך וגורם השפעות בעולמות העליונים והשפעות לעוה"ז וממתיק הדינים וגמלא דיבוריו הם לזורכו ולטובתו * וזהו שלח לך היינו הדיבורים האלוכי' בעולמות נקרא שילוח שהולכים למרחוק והם לטובתו ולהנאתו וזהו לך להנאתך שתפעל ב' דברים * הא' ויתורו את ארץ כנען שהם המתקת הדינים שנקרא ארץ כנען * ושוד אשר אני טוען לבני ישראל היינו השפעות ודוד המלך ע"ה התפלל בזה רבש"ע משוך חסוך ליודעך ר"ל שהש"י ישוך החסדים ליודעך הם הלדיקים המייחדים תמיד יתורים מלשון ודע אדם לשון חיבור * או יאמר משוך חסוך דהנה יש ב' גוויי לדיקים הא' הוא

נועם שלח אלימלך

הוא שסינף עלמנו וטיהר את גופו בלחכות עד אשר אין בו שום פסולת והוא הולך בדביקות תמיד וזה גורם השפעות לכל העולמות לפליוויים ולתחתוים וזה נקרא חסדים שהכל לריכים לחסד אל ית' ויש לדיק שעדיין אינו מתוקן בכל המדות רק שהוא מתאמן עלמנו בכל יכולתו תמיד לתקן מדותיו וזה אינו ממשך השפעות לעולמות רק נדקה לעוה"ז * וזהו משך חסדך ליודעך דהיינו הלדיק ההולך בדביקות וגורם חסדים לכל העולמות * ולדקתך לישרי לב היינו אותם המיישרים ומתקנים את לבם להיותם מתוקנים בכל המדות ופועלין נדקה לעוה"ז וק"ל *

או יאמר שלח כו' ע"פ שאמר התנא במקום שאין אנשים השתדל להיות איש ויש לדקדק הל"ל במקום שאין אישים כו' או איפכא לסיים השתדל להיות אנוש * אך הענין דאנוש הוא לשון כי אנוש הוא דהיינו לשון אנוסה פי' שעדיין נרדף להתלחח ולהיות אנוש בעלמנו על שאינו מתוקן במדות ולא הגיע למדרגת לדיק ולרדף להתגבר בעבודת הבורא והנה כשיש רבים עובדים ד' ומתאנחים על קילור עבודתו אז בקל הוא להלדיק שהוא במדרגת איש שהוא מעלי עליו' לעלות במדרגתו יותר ויותר אבל בעת שפשוטי ב"ח אינם מתאמלין בעבוד' נרדף ללדיק השתדלות גדול לבא למדרג' *

וזהו שאמר התנא במקום שאין אנשים כו' השתדל כו' ר"ל נרדף השתדלות גדול כו"ל ח"ש הקב"ה למשה שלח לך אנשי' ר"ל תרא' להנהיג אנשים רבים בעבודת הבורא * ויתורו את ארץ כנען ר"ל שיתקנו את המדות שלא יבא בהם מדות שפלות וגרועי' * אשר אני ונתן לבני ישראל פי' עי"ז יהי' בקל ליתן מתנות לב"י הם הלדיקים שיוכלו לבא למדרגות גדולות בקל * איש אחד ר"ל האיש הלדיק שהוא באחדות * למטה אבותיו תשלחו פי' שרדף הלדיק ג"כ לתקן ולהעלות את מעשה אבותיו שהטו עלמם ג"כ לעבודתו ולא הגיעו למדרגה עליוני' להעלות את מעשיהם לעולמות עליונים כראוי וכיון חסו כל נשיא בהם ר"ל כל מעשיה' נרדף לנשא ולהעלות אותם * וישלח אותם משה ממדבר * ר"ל משה רבעי' הנהיג והכניס את בני צמדרגה זו והיינו שהכניסם שהיו כמדב' שהוא הפק' והתבודדות שהלדיק נרדף להיות הפקר לכל ישראל לעשות טוב' עם כל אי' וגם נרדף להיות בהתבודדות בעבודתו ית' חסו מדבר שהוא מקום התבודדות מצ"ח * פארן * הוא לשון פאר היינו שכ"כ הכניסם בעבודתו ית' עד שהיו מפוארים ומשובחים * על פי' ד' ע"ד שכל מוצא פיהם היו נראה לב"ח שקדושת שם ההדיש שוכן על פיהם כולם

אנשים ראשי בני המה * פי' שלא תאמר שאין כל אדם זוכה לבא למדרגות אלו לא כן הוא רק כולם אנשים פי' אותם אשר הם במדרגת אנשים יכולים לבא למדרגות גדולות להיותם ראשי בני ישראל * וישלח אותם משה כו' ויאמר אליהם עלו זה בנגב ר"ל שהדריכם ולימדם שיעלו למדרגת חכמה ע"ד שאמרו הרו' להחכים ידרים ועליתם את ההר פי' שתבאו לעבוד בשני ימים בל"ט וביה"ר שגם היתה"ר תעלו אותו שגם בו יעבוד לו ית' כמו שדרשו חז"ל בכל לבבך בשני ירדך והר רמז על היתה"ר ע"ד שאמרו ללדיקים נדמה להם כהר : וזהו שאמרו הר קש' ברזל מתחכו פי' היתה"ר קשה לכופו ברזל מתחכו ר"ל עם החורה הקדוש' שהיא מחתכת כל הקליפות כברזל המחחק ההר ילל ממנו וארצה יכניעו תחת הקדושה * וראיתם את הארץ מה היא פי' ועיקר תראו להסתכל על הארציות והגשמיות שבמה נחשב הוא כדכתי' ואנחנו מה * ואת העם היושב עלי' פי' תראו את העולם החזק הוא הרפה המעט הוא חס רב * דאיתא בגמ' לעולם יראה האדם העולם כאלו חליו זכאי וכו' עשה מלוא אשריו שמכריע כו' לכ"ז וזהו החזק הוא כו' היינו חס מתחזקים בעבודתו אז חס הם רפים חלילי' המעט הוא חס רב ולרדף אתה להחזיקם בחליו זכאי כדי שתראה לעשות מלוא ויעלו בנגב ויבואו עד חברון ר"ל שהתגברו בעבודת הבורא עד שבאו להתחברות דהיינו דיבוק חברים ולדיקים ללמוד ממעשיהם הקדושים * ושם אחימן פי' מיד כשמתחברים הלדיקים יחד אזי שם מיד מתגברים הס"ח חס רמז אחימן כו' ילידי הענק ומעוררים מחלוקת וקטנות על הלדיקים ואמר הכתוב וחברון שבע שנים נבנתה פי' ומדריגות התחברות הוא מדרג' גדולי' שע"ז נבנה השבע מדות עליונות * לפני לוען מלרים פי' להכניע הקליפות הנקרא לוען מלרים וד"ק *

או יאמר וישלח אותם משה לתור את ארץ כנען כו' : ולכאורה יש לתת לב * דהשי' אמר לשון ויתורו וכמשה ג"כ נאמר וישלח כו' לתור כו' ופרשת דברים כשהוכיחו לאמר ותקרבון כו' נשלחה כו' ויתפרו ולמה שינה ולא יאמר ויתורו * וייל בהקדים לפרש המשנה כשר בתורים פסול בבני יונה כשר בבני יונה פסול בתורים י"ל שרמז לנו התנא בדבריו הקדושים אשר נלך בו בעבודת הבורא י"ת דאיתא בגמ' למה נמשלו ליונה מה יונה אינה מחלפת את בת זוגה כך ישראל אין מחלפים אלהיהם וה"ל שם מדובקים אליו י"ת תמיד כי כן הוא ראוי ועיקר לאדם שיהא דבוק בהבורא יתעלה ולא יפסיק חסו זכור ושמור דביבור אחד נאמרו ר"ל

נעים שלח אלימלך ער

דשמור הוא מלות ל"ת כ"מ שנאמר השמר כו חכור
הוא מלות עשה והיינו שכל רמ"ה מ"ע ושס"ה ל"ת
לא נאמר לישראל אלא בשביל דיבור אחד פי' שיהיו
יכולים לדבר דיבור באחדות גמור ודביקות * והלדיק
הזה הדבוק בהבורא י"ת נקרא יונה ע"ש שהוא דבוק
בו כיונה כ"ל והוא שנאמר ויברח יונה תרשישה מלפני
ד' שהוא ה' דבוק בהש"י באמת וע"ש זה נקרא יונה
אמיתי: ולכאורה קשה איך עולה על הדעת לומר שברח
מלפני הש"י אשר מלא כל הארץ כו' ושמים ושמי
שמים לא יכללו אותו: אלא שכוונתו ה' לעשות עבירה
לשמה גדולי' עבירה לשמה רק שיהא כוונתו לשמים
וכוונתו ה' שה' קשה בעיניו לומר הנבואה לאש"י יגוה
שאם ישונו מעוותותיהם יה' חלילה קטרונו על ישראל
כדאיחא בגמ' דאומות הם עלולים לקבל תשובה מיד
לזה ה' רולה להפריד עלמנו ולטרווד בטירדות הליכות
יס בכדי שיפסוק עלמנו מהדביקות למען לא יבא לו
הנבואה הזאת כי עיקר קבלת הנבואה ה' ע"י
הדביקות והנה יש לדיק במדרגה עליונה מאד שהוא
דבוק תמיד ולא יערידו שום טירדא ואף שמדבר בדברים
גשמיים ונראה לעיני אדם שהוא נפסק מדבקותו אבל
באמת אינו כן אלא גם בזילוי הדברים הוא מכיון בהם
כוונה עליונה * חה הלדיק נקרא בשם תור מחמת שהוא
משפיע השפעה ושמהה בעולם ע"ש וקול התור נשמע
בארצנו שהוא לשון שירה ושמהה: חהו שרמנו התנחל בדבריו
הקדושים כשר בתורים הם הלדיקים הגדולים מה שכשר
להם דהיינו שיש להם רשות לפעמים לדבר אף בדברים
הגשמיים כנ"ל: פסול בזני יונה הם הלדיקים הקטנים
שלהם אין רשות להיותם מטורדים לבל יפסיקו מדביקותם
כשר בקטנים * ר"ל הם לריכים להחזיק עלמנו בקטנות
והכנעה גדולה פסול בתורים שהגדולים במעשיהם אין
רשאים להיות תמיד בקטנות כי לפעמים לריכים להיות
בגלות כפי אשר יורה אותם החכמת אלקים אשר
נקרבה להשפיע שפע רב וברכה לעולם על ידיהם:
תחילת הליכות שבוה ושובה ליהוב נקרא שמהה
והתפארות מלשון נהבו פניו והיינו תחילת פי' בהתחלה
בעבודה הן אותו הלדיק המתחיל לדבק עלמנו בדביקות
והן הלדיק הפועל אחה פעולה והשפעה טובה *
אם יבא לו איזה פני' ושמהה להנוגע לו בזה ובוה
פסול * חה שאמר הקב"ה שלח כו' ויתורו את ארץ
כנען דאזתה שעה כשרים היו כפרש"י והי' כוונת
הש"י שיחקנו הם בא"י בקדושתם תקנה לדורות
ולגרום השפעה ושמהות ע"י קדושתם * ולכן אמר
ויתורו כנ"ל רמז להלדיק המשפיע כנ"ל וגם כוונת
משה ה' ששילחם לתור את הארץ ג"כ לזה הכוונת
לתקן השפעה לדורות ותדקדק היטב ותמלא מרגוע
לנפשך *

ויאמר אליהם עלו זה בנגב ועליתם את הסר
וראייתם את הארץ עד כי יכול נוכל לה
ולכאור' תמוה מאד איך אפשר שמהה רבינו ע"ה יהי'
חפלו ורלונו לשלוח מרגלים אדרבה הלך גבי ותקרבון
אלי כו' נשלחה אנשים פרש"י שמחמת דוחק הולך
לשלוח על שבאו אליו כולם ע"ש וא"כ קשה כיון שפשה
זה בלא חפץ ורלוון למה הרבה כ"כ בהתרת הארץ
לומר להם שיעיינו יפה איך העם ואיך הארץ והסירות
מוטב ה' לו לשלוח אותם סתם רק כדי להסיק ראוים *
ונרא' כי כוונת משה רבינו ע"ה ה' הכל לטוב' למען
מוע אותם מחטואו בלשוים שלא יוילאו דבת הארץ
רעה * דהנה ידוע שאין הקב"ה מפיל אותה עד שמפיל
תחלה השר שלה למעלי' כדכתיב יסקוד ה' על לב
מרום כו' והדר על מלכי אדמה * וכיון שמפיל השר
אש"ש שהאומ' עדיין חזקה הרי היא כאלו נפול' כבר
כיון שאין לה על מה להשפן כי אבד מבטת * חה
יכול האדם הלדיק לפעול בפעולותיו הכשרים להפיל
השר של אומ' למעלי' ממילא היא ג"כ נופלת * ולזה
הכווני' אמר להם מרבע"ה ועלו זה בנגב נבד הוא
מדרגת חכמ' כי הרוז' להחכים יורים לזה אמר להם
כשתרנו לרגל את הארץ לריכים אתם להעלות עלמכם
אל החכמ' עליוני' כדי שלא תבואו לטעות חלילי' כאשר
כפרש ח"ה לקמן * ועליתם את הסר כי מנינו באברהם
אש"ה שאמר לו הש"י והעלהו לעולי' על אחד ההרים
אשר אומר אליך: ונרא' לפעני' עוד כיון א' בדברי
הפסוק כי העולמות עליונים נקראים הרים כמו
שנאמר הר המורי' שלמט' מכון כנגד הר המורי'
שלמעלי' והעיקר הוא למעלי' והדוגמא היא למט':
והאדם המדבק עלמנו אל הבורא ב"ה אז נדבק בעולמות
העליונים כי מנינו מעולם לא ירדה שכיני' למט'
מעשרי' והרי מנינו שכמ' נביאים עמדו להם לישראל
ומהיכן ה' זה כיון שאין השכיני' למט' אלא ע"כ
כאשר כתבנו שהלדיק המדבק עלמנו בהש"י הוא שור'
במחשבתו הקדוש' בעולמות עליונים ונפשו ורוחו הוא
שם כיון שהמחשב' היא שם ושם הקב"ה מדבר עמו
ומשרה שכינתו עליו וחוה פי' והעלהו כו' על אחד ההרים
אשר אומר אליך פירושו אותם ההרים אשר אני מתגל' לך
ומדבר עמך שהם העולמות העליונים שם באותו העולם
העלי' אותו לעולי' חה הוא ג"כ הסי' בכאן שאמר משה
לישראל ועליתם את הסר ר"ל כשתרנו לרגל הארץ
לריכים אתם להעלות עלמכם לעולמות עליונים כדי
שתראו את השרים שלמעלי' אם הם חזקים או חלשים
והר נקרא עולמות עליונים כדלעיל ולזה אמר וראיתם
את הארץ מה היא החזק הוא הרפה בכפל לשון יהי'
די לומר החזק הוא אם לא' אך לזה הכיון כפל להם למען
ללמדם שיראו שהם חזקים שלא יפינו לבן בזה כי
יכולים

אלימלך

שרח

נועם

יכולים לתקן הדבר שיהי הרפה דהיינו להפיל השר של מעל' וכיון שיפילו השר הרי הם כנפולים: וזהו החוק הוא פי' אם חזק הוא הרפה כלומר הפעולו שיהי' הרפה * המעט הוא אם רב: ג"כ הפי' כך אם הוא רב יכולים אחס לפעול שיהי' מעט וכן כולם כאשר כתבנו השמנה כו' וא"כ לריך לזה צ' פעולות א' למעלה וא' למטה * ולזה אמר כלב כשהשיב למרגלים בכפל לשון עלה נעלה כי יכול נוכל לה פי' שני הפעולות אלו יכולים לפעול להפיל השרים שלמעלה ושל מטה כי יכול נוכל לה הוא כמו נתינת טעם כלומר כי כבר יכולתי לפעול כזה כי כלב ויהושע באחת עשו כך ולא עשו כלל ולזה אמר להם עלה נעלה וירשטו אותה * והאנשים אשר עלו עמו אמרו לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו אמרה בגמרא דערבין שאמרו כביכול אין הבעל הבית יכול להוציא כליו משם * ונר' לפרש מה זה להוציא כליו וכי איזה כלים הניח שם שגריך להוציאם משם * ונקדים לפרש משנה א' הבית והעלי' של שניהם שנפלו אומר בעל העלי' לבעל הבית לבטוח כו' ויחזיר לו ייחואתו * ועוד משנה א' סוף מס' כלים אשריכם כלים שנכנסתם בטומאה וילאחם בטרהה וזו המשנה סתומה בלי פי' כלל * והנר' הוחר מכיון בפי' המשנה הוא כך כי ידוע שיש אורות וכלים והאורות הם למעל' בעולמות עליונים והכלים הם למטה בזה העולם ולמה הי' זה כדי להוציא הרפ"ח ינוצו' שנפלו בקליפה כידוע ל"ח * ופיקר כוננת התורה והמלו' להעלות הינוצוין שנפלו ולבררם עד שהם יגיעו ג"כ אל האורות והכלי' הם נשארים אח"כ למטה כמח"ס כמש"נ ורות אלקים מרחפת רפ"ח מ"ח * וזה פיקר עבודת האדם לתקן זאת * ונא' בפסוק השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם הוא ג"כ הפי' כך כמ"ש שהשמים שהם האורות הם למעל' והכלים נתן הבורא ב"ה למטה לב"ה שהם יפלו הפנימיות שיש באותן הכלים למעל' והחיצוניות ישארו למטה *

לירד למטה ולזה ירדה השכינ' עמט בגלות למטן ללקט אותן הינוצו' * ובעה"ב מחזיר לו ייחואתו פי' כי פי' מה הקב"ה יורד למטה הלא הוא א"ס ב"ה וב"ש אין צו האר ודמיון אלא מצד מדותיו כי מדותיו נתגלו בזה העולם והם הגדול' והגבורה והח"ת וכל המדות שלו * וזה לריכין אנו להחזיר לו אותן ייחואתו פי' המדות שפי' הוא דר בעולם הזה ולריכין אכחט להורות ולשבח אליו במדותיו דהיינו בגדולה ובגבורה ובח"ת * וזה נקרא החזרת ייחואתו דהיינו שאט מחזירין אליו השריות ותשכחות באותן המדות שהאלין וירר אלינו: וזהו פי' המשנה דכלים: אשריכם כלים כו' כי בריאות האדם ג"כ הייתה ער"ו כי האדם טלד ממקום טומאה ומתחילה אין לו שום שכל והגשמה היא האור והגוף הוא הכלי והאדם לריך לזכך עצמו כ"כ עד שיטע' מן החומר נורה ויפלה האור למעלה לאור העליון מקום מחלבה ושורשה * ולזה אמר' המשנ' אשריכם כלים שנכנסתם בטומאה דהיינו מקום טומאה וילאחם בטרהה אח"כ כשמדוככי' אותם הם יוצאים בטרהה * וזה אמרו המרגלים לכלב אחת אומר שאנו יכולין לפעול שני הפעולות למעלה ולמטה כנ"ל לא נוכל לעלות אל העם דהיינו מדריגה פחותה אפי' אליהם לעלות ולהכניעם אין אנו יכולי' מכ"ש למעלה כי חזק הוא ממנו כביכול אפי' הקב"ה אינו יכול להוציא כליו משם הם הכלים שיש שם עם הינוצו' הקדושה ולריך הקב"ה בעלמו להפעלותן והוא הנקרא בעה"ב כנ"ל אפי' הוא אינו יכול להעלותן משם כי הם חזקים מאד ויהושע וכלב השיבו לא כמו שאחס אומרים אלא אם חפץ בנ ד' פי' שבדין תליא מילתא אם נהי' מקובלין ורצוין לפניו אז טבל להם והביא אותם ט' והבן סיטב *

בדרך אחר * פלו זה צננב כו' פי' הרוצה להתביס ידירם ודוע שהיה"ד נקרא הר כמ"ש בגמרא לנדיקום נדמה להם כהר והאדם לריך לעבוד הבורא בשני יצרים כי האדם לריך לתקן עצמו עד שהיה"ר ג"כ ישלים אלו כמאמר הכתוב ברעות ד' דרכי איש גם איביו ישלים אלו וזה אמר חשה לישראל פלו זה צננב פי' חפלו עצמכם אל החכמה עליונה ופליטם את השר פי' חפלו ג"כ היה"ד הנקרא הר ורואים את הארץ מה היא החזק הוא הרפה פי' פי' שהלויק העולה ממדריג' למדריגה הוא תמיד בדביקות גדול אל הבור' ית"ש וכשהוא בדביקות הוא מסולק במחשבתו חב"א ואז אינו יכול לפעול לרכי אדם כי אינו כלל בזה העולם * ולזה לריך האדם לפעמים להניח הדביקות שלו בשביל לרכי ב"ה שיפסול פעולותיהם

והארץ נתן לב"ה והעולם הזה נק' בית והשמים הם נק' עלי' וזהו פי' המשנ' הבית והעלי' של שנים היינו של הבורא ב"ה והאדם שהעלי' שהם השמים של הבורא * והבית שהם הארץ היא של האדם שנפלו היינו כמ"ש לעיל שהם הכלים שיש בהם ינוצו' הקדוש' מלמעל' והכלי הוא של מטה אומר בעל העלי' לבעה"ב לבטוח פי' שהקב"ה אומר לאדם לבטוח שיעל' בפעולותיו הטמורים הינוצו' הקדוש' שיש באותן הכלים ולא ראה כי האדם אינו יכול לפעול דבר גדול כזה בעצמו כי הוא שפל אנשים * יורד בעל העלי' אל הבית ודר בטוח ופונה דהיינו כביטול לריך הקב"ס בעצמו

עיה אדימלך שדח נועם

הואת תשאר לזרעך שיהא קל להם אח"כ להעלות
הנ"ק כי כל דבר הנרשם בקדוּש' הוא קל אח"כ
להוֹיֵא אל הפועל * ולכוּוֹי' הואת ה' שילוח המרגלים
שבאות' שעה כשרים היו בכדי שהם יפשו רשימה
בקדוּש' בא"י ויהי' קל אח"כ לישראל להוֹיֵא הניעותם
ולכן אמר להם עלו זה בנגב שהוא חמ"כ דפי'
לעיל * ועליהם אף ההר דהיינו הנ"ק * ורואים את
הארץ החזק כו' ולכאור' יש לדקדק דלא בל"ל אלא
ורואים את הם חזקים ותו לא ול"ל הדבר והיפוש *
אך הכוּוֹי' הוא כנ"ל ורואים החזק הייט רוממות
אל ב' הרפה היינו שפלות הארץ שפי' ב' מדרגות
אלו הכח להעלות הנ"ק אך לזה לריך כח גדול לשבר
הכלים להעלות הנ"ק פי' דאיתא בספרים שהתפסלל
בכח הוא משבר פי' המסך המבדיל * וזהו קול ה'
בכח * קול ה' בהדר פי' על ידי זה שחששו קול ד'
בכח תפסלו שחשו למדריג' ב' הוא קול ד' בהדר
הוא רוממות אל * וזהו שהתפסל משה רבינו פי'ם
ועתה יגדל נא כח דהנה המרגלים קלקלו מאד
בהילוכם * והדרך הוא כך כשישראל הם בחזיה לרא
ר"ל * והשי' מושיע אותם בעת לראת אזי הישועה
היא גדולה שלא כדרך הטבע יותר ויותר מכבתימה
לזה התפסל משה ועתה פי' עתה לפי שקלקלו
המרגלים ואתה ברחמיך הרבים ענה אותם בעת
לראת * שיגדל הכח האורך להעלות הנ"ק יגדל כ"כ
שלא כדרך הטבע דהייט כאשר דברת לאמר ר"ל
כמו שהי' קודם החטא אהי"ר וזהו כאשר דברת
דייקא לאמר והבן *

או יאמר עלו זה בנגב שהאדם לריך לחשב
תמיד רוממות אל וגדולתו ית' ולשום
פיניו ג"כ על שפלותו של אדם איך שלא נחשב לכולם
כי זה פיקר העבודה: ושי' עלו זה בנגב היא החכמ'
עליוני' וכדלעיל והיא רוממות אל * ורואים את הארץ
מה היא פי' אפי' שהיו במדרג' כזו שהיו מחשבין
תמיד ברוממות אל ובדיבוקו * גם זה לריבין אתם
לראות את הארציות והגשמייות איך שאיט כלום *
וזהו ורואים את הארץ הוא האדם הבא מן הארץ
מה הוא איך שאיט כלום וק"ל *

או יאמר ועליהם את ההר עד"י דאיתא בגמ'
דאברהם קרא לבהמ"ק הר ואמר
לא כאברהם כו' ולא כיחזק שקראו שדה שזה רמו
על ב' מקדשות שירצבו לכך אמר להם משה שיחזקו
את ההר שיגרמו במטעיהם הקדושים שלא יחרב
לשולם וק"ל *

ועתה יגדל נא כו' דברת לאמר * נראה דהנה
השי' ברא את עולמו להטיב לברואים
שפי' עבודתם לו ית' וכו' לשכר גדול ילכן נפלו
ניעות קדושה בעטת הבריא' בכדי שאח"כ פי'
עבודתם שיעבדו לעלות הניעות וכו' לטובות הרבה
ואחר חטא אהי"ר הוסיף ליפול עוד ניעות הקדוּש'
פי' החטא ולזה לריך האדם לעבוד לו ית' בשני
מדרגות הם אהבה ויראה * יראה הוא לראות
ולהסתכל תמיד בשפלות השהי' ועי"ז הוא משבר
כח הכלים של הניעותו' ויוכל לבא לידי רוממות אל
שהיא אהב' רבה * ועי"ז הוא מעלה הנ"ק למעל'
ולמעל' וזה הי' כוונת השי' להביא את ישראל
לארץ הקדוּש' כי שם הוא כח יותר להעלות
הנ"ק * וזה הי' כוונת שילוח המרגלים שאמר השי'
שלא לך אנשים * דהנה השי' אמר לאברהם
אביט פי' כל מקום אשר תדרוך קף רגלך בו'
ר"ל פי' אהתה תדרוך בה בקדושתך הרשימ'

או יאמר עלו זה בנגב שהאדם לריך לחשב
תמיד רוממות אל וגדולתו ית' ולשום
פיניו ג"כ על שפלותו של אדם איך שלא נחשב לכולם
כי זה פיקר העבודה: ושי' עלו זה בנגב היא החכמ'
עליוני' וכדלעיל והיא רוממות אל * ורואים את הארץ
מה היא פי' אפי' שהיו במדרג' כזו שהיו מחשבין
תמיד ברוממות אל ובדיבוקו * גם זה לריבין אתם
לראות את הארציות והגשמייות איך שאיט כלום *
וזהו ורואים את הארץ הוא האדם הבא מן הארץ
מה הוא איך שאיט כלום וק"ל *

או יאמר ועליהם את ההר עד"י דאיתא בגמ'
דאברהם קרא לבהמ"ק הר ואמר
לא כאברהם כו' ולא כיחזק שקראו שדה שזה רמו
על ב' מקדשות שירצבו לכך אמר להם משה שיחזקו
את ההר שיגרמו במטעיהם הקדושים שלא יחרב
לשולם וק"ל *

ועתה יגדל נא כו' דברת לאמר * נראה דהנה
השי' ברא את עולמו להטיב לברואים
שפי' עבודתם לו ית' וכו' לשכר גדול ילכן נפלו
ניעות קדושה בעטת הבריא' בכדי שאח"כ פי'
עבודתם שיעבדו לעלות הניעות וכו' לטובות הרבה
ואחר חטא אהי"ר הוסיף ליפול עוד ניעות הקדוּש'
פי' החטא ולזה לריך האדם לעבוד לו ית' בשני
מדרגות הם אהבה ויראה * יראה הוא לראות
ולהסתכל תמיד בשפלות השהי' ועי"ז הוא משבר
כח הכלים של הניעותו' ויוכל לבא לידי רוממות אל
שהיא אהב' רבה * ועי"ז הוא מעלה הנ"ק למעל'
ולמעל' וזה הי' כוונת השי' להביא את ישראל
לארץ הקדוּש' כי שם הוא כח יותר להעלות
הנ"ק * וזה הי' כוונת שילוח המרגלים שאמר השי'
שלא לך אנשים * דהנה השי' אמר לאברהם
אביט פי' כל מקום אשר תדרוך קף רגלך בו'
ר"ל פי' אהתה תדרוך בה בקדושתך הרשימ'

נועם שלח אדימלך

ומעלה עד אין קץ * וזה אדם מקדש עלמו מלמטה
מקדשין אותו למעל' * אדם מקדש עלמו מעט מקדשין
אותו הרבה * וזה שאמר כי תבואו אל הארץ * פי'
כשחפעתו במעשיכם הקדושים לבא אל הארץ
העליונה * אזי אשר אני מבוא אהכם שמה למעל'
א"ם ותכלית וק"ל *

ידיך באכלכם מלחם הארץ חלה כו' * פי' האדם
האדיק הזה שדברט בו לעיל לריך להתנהג
שאף כשיעטוק בדברים גשמיים באכיל' ושת' וכיוצא
בו יראה שרים ממנו תרומה לה' שיביא הכל אל
הקדוש' * מראשית עריבותיכם כו' חלה תרימו כו' *
היות שצוהר הקדוש מחמיר מאד על עון הכעם
רק ה"ח אשר אוריית' קמרתה לי' מותר לפעמי'
באיו' הכרה * וידוע שה"ח הוא הנק' ראשית לפי
שהורה שבו נקראת ראשית * והעיסה הוא רמו
לדברים החמוטין המה השפלות ככעם או כיוצא *
וזה שאמר הכתוב כשהיו במדרג' זו שאנו מדברים
בו אז תבואו עריבותיכם פי' הדברים השפלי' ג"כ
אל הקדוש' הנקראת ראשית * וזו ראשית עריבותיכם *
חלה תרימו * פי' תשמרו מאד שלא יהי' תמיד
אליכם הכעם חלילי' כי תסברו מותרים אהם בו
חלילה רק כמו חלה היא ח' מ"ח כך לפעמי' בהכרח
גדול לאיזה דבר מזה או קידוש השם וכו' תרימו
כו' * **ידיך** כו' במדבר כו' עד ואל כל העדה -
נקדים לפרש פסוק ויעבור את מעבר יבן ונבא
אח"כ אל ביאור הכתובים הללו דבר דבר על אופניו
והוא פי' הדיק כשהוא עולה תמיד בקדושתו למעל'
למעל' בלי הפסק רגע ח' או גורם בלדקתו שמתים
כה הקליפה ואין כח להס"א להחטיא אפילו לשאר
ב"א: אבל כשתלילה כשעוצב הדיק מדרגתו אפי'
רגע ח' אז נתגבר הכע"ד ונעשה כאיש להתגבר
ולהחטיא חלילי' וחלילי' * והתקנה לזה לתקן אשר עות
להתגבר מאד בדביקותו ולחקור ולדרוש היטב את
אשר עשה ויחזור עלמו לפנות למעל' להחיש כחה
כמקדש * וכשעושה כך אז הוא בא יותר למעלה
מאשר הי' קודם כי פעל בקדושתו דבר גדול כזה
והקדוש' הי' הנק' יב"ק כידוע ל"ח: וזהו ויעבר את
מעבר יב"ק פי' שהוא הי' תמיד בקדושה הרמוזה
בתי' יב"ק: פ"א עבר אותה המדרג' והניח קלת
מדרגתו הגדול' ויאבק איש עמו: פי' מלא הכע"ד
הוא שנתחוק כמו איש מלחמה עד עלות השחר כך
הי' ביד הכע"ד כח עד שעלה יעקב אבינו וחזר עלות
מדרגת העליונ' וחקר ודרש על אשר אירע לו חזו
השחר לשון חקיר' ודריש' - ואז בא יעקב אבינו ע"י
למדרגי' יותר גדול' ונבא למדרגינה להקרא שמו ישראל
עבור זה כמו שגמר אומר כי שרים ט' * ופסה נבא

אל הביאור אשר לפרט * ונדקדק על השפת יתר
ויהיו בני ישראל במדבר ללא לורך כי הלא נאמר
ונשנה כ"פ שהיו במדבר * אך נר' לתת טוב טעם
באמת על היותם במדבר להיות שמה רבינו ע"ה
הי' במדרגתו גדול עד מאד למעלה מן הטבע ולזה
נקר' איש אלקים שלא הי' כלל בארץ כי מחשבתו
תמיד למעל' דבוקה וקשור' - ולזה לא הי' יכול
להמשיך פרנס' לישראל ע"פ דרך הטבע כי הי'
למעל' מן הטבע ולזה נהגם במדבר' חרץ לא זרוע'
כדי להוליאם מן הטבע ויהי' יכול להמשיך להם חוץ
חוץ לדרך הטבע ופעל ועשה והמשיך להם מן הקדוש'
לחם אבירים * נמלא היולא לנו מזה שיעקר כוונת
משה הי' להוליאם מן הטבע * ולזה לריך להיות
בדביקות כי אף במדבר אם לא יכניס לדביקות יהי'
להם בלבול כל המדבר ג"כ פי' הוא דבר גשמי
כמדבר מקום הקליפ' ובאמת היו דור המדבר תמיד
עולים בדביקותם בלי תכלית כידוע * אלא שפ"א
אירע להם שהניחו מעט דבוקתם והיו במדבר פי'
שהיו הוייתם היותם במדבר * וזהו ויהיו כ"י במדבר
וימלאו איש: כי מלאו שבוה נתגבר כח הס"א ונעשה
הכע"ד כאיש להתגבר עליהם * מקושש עלים פי'
לפי שהאדם לריך להיות תמיד במדרגתו שלימה אם
אשר יהי' טוב יהי' בשלימות * או אם חלילה להיפך
ידע נאמנה שהוא שפל ועי"י יבא לו הרהור תשובה
כי יהי' שב מדיעתו שידע שחטא ואשם והתוודה
והעיקר שלא יהי' מעורב בטוב ורע * ועי"י נלטה
ארה"י מעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו פי'
שתלך תמיד באמת * חזו מקושש עלים פי' החטיל
הכע"ד להחטיאם ולקושש להם עלים פי' ללקוט להם
דברים המעורבין טוב ורע למטן החטיאם בלתי
השב חלילה ולזה כתיב עלים לשון רבי' לרמוז על
דבר' המעורבין משני עליו' מן הטוב ומן הרע *
ויבואו אותו אל משה כו' פי' חזרו עלמם אל הקדוש'
כשראו שאירע להם כזה ויבואו הדברים אל ה'
כשענתם לומר אף כי חטאתו הרי יש לדיק בדור
כמו משה שאיט עוזב דבקותו אפי' רגע ח' ואל
אהרן פי' וגם אהרן יש * ואל כל העדה פי' כללות
ישראל הם תמיד טובים אף שלמט' בפירודם נמלא
איזה בני אדם החוטאי' אבל הכוללת הם טובי' עד
למאד ולזה יעמד לנו זכות הדיקים הללו לתש
כח הקליפה לבלתי החטיאנו עוד ונהי' קדושים
בצבורתיך אביה"ד *

וכי תשנו ולא תעשו כו' אשר דבר ד' אל משה כו' אליכם
ביד משה כו' והלאה לזוהריתכם עד סוף הפרשה
רבו הדקדוקים בשינוי לשונם זה מזה * אך נרא' לפר'
דסשג

רבה כאשר אלו רואים הימים עושים ושתנות ור"ח
 שנתוסף קדושה בחדש מחמת שהיום גורם בן כל
 יום שזיוה בו הש"י ב"ה חזיה מלוי אזי נתקדש אותו
 יום בתוספות קדושה מחמת המלוה הזאת וגורם
 בהגיע היום הזה נתעורר ג"כ קדושי בחדש ואמר
 הכתוב עכ"פ תראו שתהיו כלי מוכשר לקבל קדושי
 ע"י התעוררו היום : והו מן היום כו' : והי' אש
 מעיני העדה נעשתה לשגנה דעיני העדה הם הראשים
 המנהיגים את העם המה נקראים עיני העדה ואמר
 הכתוב אש ח"ו עיני העדה הם הראשי' הולכים בדרך
 לא עוב דעיקר חולה בהם בדרך שאמרו כלה שעיני'
 יפות כל גופה א"ל בדיקי' הכתוב מצטר ועשו כל
 העדה פי' הש"י צרוב רחמיו וחסדיו ירחם על עמו
 ישראל ויעמוד להם לדיקים גדולים הנקראים כל
 העדה מטעם שהם דואגים תמיד על כללות ישראל
 ומתפללים עליהם בכל עת והלדיקים ההם מעוררים
 רחמים וממתיקים כל הדינים מעל ישראל ומהפכים
 לרחמים : והו ועשו כל העדה פר בן בקר פר הוא רמז
 לדינים עושים מהם בן בקר דהיינו רחמים וחסדים מלי'
 בוקר * אחד לעולה ר"ל שמעלים הכל אל אחדות גמור *
 לריח ניחוח לדי' שיהא נחת רוח לפניו ית"ש ויתעלה ומנחתו
 ונסכו כמשפט * דאיתא אליהו נענה בתפלת המנחה
 והטעם נרא' שהוא מחמת שאו יולאים הדינים משורשם
 והלדיק הרואה זאת ממתיקם לרחמים ע"י תפלתו שמתפלל
 אזו ושופך את לבו במנחתו כמים הנשפכין ומתנסכין זה
 חציב מאד לפניו ית' ולכן נענה בתפלת המנחה * חסו
 ומנחתו פי' תפלת המנח' שלו ונסכו * ר"ל מה ששופך
 ומנסך לבו ע"י"ו הוא ממתיק הדינים : כמשפט פי' כפי
 העת והזמן שרוא' הלדיק הדינים יולאים שלא כל העמים
 שוות בעת זאת הדינים שלפעמים יולאים בהתגברות
 גדול ואז לריך הלדיק להוסיף יקר תפארת תפלתו
 הטעור בההנה רבה וירא' גדול' למען המתיקם ולפעמים
 לא כ"כ בהתגברות כפי העת והזמן בן הלדיק מתפלל
 להפכם לרחמים גדולים חסו כמשפט : ושעיר עזים
 אחד למטאת דאיתא הטעם של שעיר המשתלח הי'
 כדי ליתן חלק לנס"א שלא יקטרע על ישראל כידוע *
 חסו רמזו שעיר עזים שגם הלדיק הגמור שהוא כל
 העד' כנ"ל לריך ג"כ להניח יניקה קלת לנס"א כדי
 שלא יקטרע עליו : חסו למט"ת חסר ח' רמז שמ"ו אינו
 פוגם בחל"ף פי' בחאדות ע"י חטאו כי שגגה היא והשם
 אנה לידו מטעם הנ"ל וכפר הכהן כו' ונסלח להם כפשוטו *
 והם הביאו את קרבנם ר"ל אין נדנוד חטאם מעכב אותם
 להביא קרבנם אש' לדי' אש קדושתם מקריבים לפניו ית"ש
 וחטאתם לפני ד' על שגגתם פי' שהכתוב מפרש בשבת
 הלדיקים לאמר ראה הגם שחטא שגגתם קל מאד בנדנוד
 חטא דקה מן הדקה אעפ"כ הם חושבים תמיד שחטאו

דחטאו הוא מלשון השגה שאדם משיג בשכלו אך
 חזיה דבר והכתוב מלמדנו איך שיהי' השגתו בחכמתו
 ובתורתו הקדושי' רק להשיג אמתת יראת הבור'
 ב"ה ואל יהי' השגתו חלילה להתנשאות בו * כי
 השם הטוב ברחמיו השפיע בטובתו וחסדו לנו עמו
 הקדוש חכמה בינה ודעת להשכיל דבר דבר על אופניו
 ועיני' ההשגה היא עכפיות כנ"א ששיג בשכלו כל
 מה שירצה בן הטביע הצורא בחדש בעת המליאו
 ששיג בכל מה שיעסוק בן בחורה וכן בירא' ובמלות
 ומע"ט ובשאר חכמות * והאדם הלדיק הרולה לזך
 נפשו ולהעלותה לדבקה בצורה ית"ש הוא מניח מחשבת
 העוה"ז ותענוגיו ועוסק הכל במחשבתו ומעשיו ולימודו
 הכל כדי כוונתו להשיג אמתת עבדות הבורא באהב'
 וירא' השלימי' מכל סיג ופסולת ולעשות מלות ד'
 בהתלהבות גדול כאשר דבר הש"י המלוי אל מש'
 מתוך האש כי אש אכלי' הוא ונתן לנו תורתו ג"כ
 מתוך האש למען ללמד עשות מלוותיו באש התלהבת
 וחשק גדול וכן הוא עבדות ד' באמת לעשות התורה
 והמלוה כנתינת' מפי הבור' באש שלהבת ית' וכמו
 שקבל משה מפי הבור' בהתלהבו ירא' וההנה גדול'
 בן היושר שאנחנו נעש' כמוהו למלותינו * אלי' שמע'
 רבע"ה שמע מפי הקב"ה בכבודו ואנחנו קבלנו ממע'
 בודאי לא הי' יכול מש' לדבר אלינו באש ההיא כאשר
 שמע מפי הבור' וא"כ עלינו עכ"פ מוטל לעשות
 כמו שקבלנו מפי משה באופן ההיא וכן יש עוד אופן
 הקל מזה והיינו אינו דומה אותה מזה אשר לזה
 משה לעשות בעת ההיא בודאי היו מחויבין לעשות'
 כאשר נוס בכל היותר טוב ונכון * אבל אשר פקד
 משה לעשות לדורות הבאים אחריו בודאי לא היה אפשר
 להכניס בלבם האש הירא' ההיא שהי' בשעת הליוי
 מפי משה עלמו ואעפ"כ עכ"פ לריך לעשות' בירא'
 וההנה גדול' כל אדם לפי השגתו והעיקר שירא'
 האדם שיהי' כל השגותיו לעבודת הבורא * והו ובי
 תשגו כנ"ל שיהי' לכם השגה כפי הטבע כנ"ל אך ולא
 תעשו את כל המלות האלה אשר דבר ד' אל משה :
 כלומר שלא תעשו המלוה במדריג' הזאת באהב' והתלהבות
 אש כאשר דבר ה' אל משה * ולא זו אלא עכ"פ הי'
 לכם לעשות במדריג' כאשר דבר ה' חליכם ביד משה
 פי' ששמעתם ע"י משה שזה בלתי אפשרי שיהי'
 הדבור של משה לישראל במדריג' זו כאשר הי' הדיבור
 שילא מפי ה' אל משה : אזי עכ"פ תעשו באופן זה
 דהיינו מן היום אשר לזה הי' והלאה לדורותיכם ר"ל
 עכ"פ תכניסו כל מחשבותיכם ומגמותיכם כפי השגותיכם
 בכל יכולתכם במדריג' זאת : כאשר לזה הי' כו' לדורותיכם
 כנ"ל : או יאמר מן היום פי' עכ"פ תראו לשאוב ולקבל
 התעוררות קדושי' מאותו יום שנתקדש מכבר בקדושי'

אלימלך

שלה

נועם

שלימוד תורה להשתאחות צה הא ראי' ויהיו כ"י במדבר וימלאו איש כיו שחטאו הי' שקיץ כנטיעות וזה הי' מחמת לימוד תורי' שלא לשמה הביא המכשלי' הזאת תי' ולכן עוכשו הי' רנוס אותו באזכים כיו שהאותיות נקרא אזכים כדאיתא בספר יצירה* וזה הי' מדה כ"מ מחמת שלמד תורה שלא לשמה הי' מיתמו כרגימת אזכים המרומזים באותיות ודוקא מחון למחנה כלומר חון למחנה שכינה ע"ש שלא הי' תורתו פורחות לעילא* ואמר הכתוב איך הדרך לבא אל לימוד תורה לשמה ייראה את השם ומפרש ועשו להם ליצית על כפי גדיהם* פי' שיציגו על עבירות שאדם דש בעקבו שימור עלזמו מכעס ומהוופה משקרים ורכילות ולשון הרע משגלי' מקנאי' מתחרות מנאות מפניות מהסתכלות בצנים מדברים בטלים מחמדת ממון שאינו של יושד וכן בכל דבר ודבר יציגו על עלזמו בעינא פקיהא: ואז כאשר ילמוד או יעסוק באיזה חכמה מחכמת אלקות יאיר לו אור תורתו וילמדו דרכי השם והשגות אמיתות ית"ש ויתעלה* וליצית הוא מלשון מליץ מן החרכים* גדיהם לשון גדיה יסתכל עליהם ויכלל מכל וכל מהם אז טוב לו בזה ובבא אכ"ר *

גדול מאד יותר מעל שגנתם* ונסלה לכל עדת כ"י* ר"ל ע"ז גורמים סליחה לכל ישראל: ואם נפש אחת תחטא בשגגה: כבר פי' בפ' בהעלותך על פי' איש כי יחי' עמא לנפש* שזה רמו על הלדיק הגדול שאין בו שום חטא ודופי כ"א מחמת חטא אדם הראשון ע"ש* והפי' גם כאן כך ואם נפש כו' ר"ל שהלדיק הזה ידמה בעיניו שחטא ובאמת אינו חטא רק בשגגה נא לידו שאלקים אנה לידו כנ"ל: וכפר הכהן ר"ל הש"י נקרא כהן הוא מכפר על הנפש השוגגת בחטאה בשגגה לפני ד' ר"ל שזה החטא אינו אלא לפני ד' פי' שמהי היתה זאת לו לכפר עליו פירושו כמו לחפות עליו מפני המקטרג וכנ"ל* ונסלה לו שהסליחה היא שהחטא נמחק לגמרי כאלו לא הי' * ואמר הכתוב האזרח כו' דהנה יש לדיק אשר כבר תיקן את מעשיו והוא זך וללול ונקרא בשם אזרח ע"ש שתיישן בלדקו והלדיק כזה א"ל שום סיגף ואפי' שום תנועה בתפלה שהוא מתפלל כבר תפלתו נכחת ובשתיקי' ושמע קולו בשמי מרום* ולגר הגר זה רמו להלדיק שרדיך עדיין חזוק ואימון רב שמתחזק ומתאמן בכל כמו ותוועותיו ומפקפק כל חוליות שכשרתו בתפלתו ובלימודו וזה נקרא בשם גר הבא לטהר עלזמו בעבודת הש"י בשלימות* תורה אי' יהי' לכם ר"ל הן הלדיק השלם והן הלדיק הזה שיהם חביבים מאד לפני הש"י מאחר שהוא בוחן לב וחוקר כליות שכל כוונתו לשמו הגדול ימשעבד כל גופו וכחו ומחשבתו להש"ת צ"ה* והנפש אשר תעשה ביד רמה מן האזרח ומן הגר* פי' אבל הנפש אשר ידבר בזדון דברי חירופים וגידופי' על הלדיקים הנ"ל הן מן האזרח והן מן הגר* את ד' הוא מנדף* ר"ל שנחשב כאלו דבר על הש"י כביכול: ונכרתו כו' ואת מלותיו הפר הכרת תכרת* פי' שיש ב' עיני כרת* דאיתא בגמ' יכול יכרת ממקום זה וילך למקום אחר ת"ל כו' נמלא ה"א הי' שיכרת ממקום למקום* ובאמת הוא כך ג"כ ושיהם דברי אלקים חיים ה"א והמסקי' שהכתוב מדבר מ"ב עיני חוטאים* דהיינו האחד כששטו מנדף ע"ז ממש* והשני הוא המדבר על הלדיקים ופוער פיו עליהם בחירופי' וגידופי' אשר נחשב בעיני הבורא ית"ש כאלו מדבר עליו כביכול צ"ה ולזה כפל הכתוב הכרת תכרת לרמוז על ב' עיני כרת הנ"ל שהם על ע"ז ממש כהמסקי' של הגמ' ועל שהוא מבוזה הלדיקים שאין זה אלא מגבה לבו לכן יכרת ממקום למקום ויהי' גולה נע ונד בארץ אז יכנע לבבו הערל ויכיר מעלת הלדיקי' העובדי' ד' באמת* נחזור לעינינו דעיקר הלימוד התורה והמזוה הוא כדי להשיג עבודת השם באמת ביראה ואהבה שלימה בלי שום סיג ופסולת* ואמר הכתוב הראי' לזה איך לא טוב הדבר

או יאמר ע"ד אשר כתבנו לעיל שהלדיק לריך להחזיק בקדושי' למטי' ולתקן דוגמתי' בעולמות עליוני' והיינו ב' מדרגות למעלי' ולמטי' * וזהו דבר אל ב"י ועשו להם ליצית על כפי גדיהם לדורותם ליצית הוא לשון הסתכלות כנ"ל שפי' מלות ליצית יראו ויסתכלו לתקן ב' מדרגו' הנ"ל דהיינו גדיהם דנגד נקרא לבוש ואיתא בגמ' לבוש לא בושא וגם כן הוי' אופי' לכן שפי' יתלבנו עוונותיהם וגם שיתקדשו כ"כ בקדושתם שיהא להם ארבע כנפים לדורותם נכתב חסר כמו לדירתם דהיינו עיקר דירתם יהי' בעולם העליון שיהיו גם הם מרכבה כמו החיות הקודש שיש להם ארבע כנפים שמתחילי' הי' להם ששה כנפים ואחר החורבן יטל מהם ב' כנפים ופולגותא היא בגמ' ח"א ב' כנפים שאמרו בהם שירי' יטל וח"א אותם הכנפים שהיו מכסין רגליהם יטל מהם* והלדיק לריך לתקן ב' הדעות והם ב' המדרגות הנ"ל ונבארם לקמן בביאור היעב * וזהו ונתנו על ליצית הכנף שתיל תכלת ואיתי' בגמ' למה תכלת שתכלת דומי' לים וים דומי' לרקיע ורקיע דומה לכסא הכבוד * וים הו', ימו ליראי' ורקיע רמו לזהב' דאיתא במדרש אמר הקב"ה לישראל בני ראו שצבאתי לכם הים והרקיי' לשמש אחכם ואינם עוברים על מזותי דכתיב גבול שמתי לים כלום שינה ועבר את גבולו כי מתיירא לעבור גבולו אשר שמתי לו * ורקיע מאיר לכם בחדוה ושמתי *

זה הנקשר בשרשו למעלי ותלוי והולך עד למטה כך היא נשמת ישראל והם תמיד קשורים בו י"ת ע"י החבל ההוא הם נשמתם הקדושים * אך כשארם חוטא אז נפסק חבל הקדוש ונשאר האדם ההוא בלי שורש קדוש וזה לר"ך התשובי להעשות שיתקשר שוב החבל ההוא ויגיע עד כסא הכבוד חסו גדולי תשובי שמנעת עד כה"כ ואיתא בגמ' תכלת דומי לים כו' לכה"כ כו' ולכאור' נרא' שפת יתר כי לא ה"ל אלא תכלת דומי לכסה"כ כיון שזה עיקר המכוון * אלא שהתורי הקדוש מלמדנו בזה כי עיקר כוונתנו במעשינו הקדושים לקשור עלמנו בשרשנו למעלי בכסא כבודו ית' ואיך הדך לבא למדריג' כו' : לזה סדרו לנו חז"ל המדריגות כסדרן לעלות ע"י עד המכון * חסו תכלת דומה לים : ים הוא הנקרא ים התלמוד היא התורי פי' בתחילת תרא' להתמיד ולהתנהג ע"פ התורי וללמד היטב בהתמדי ואח"כ וים דומי לרקיע * פי' רקיע הוא דבר הדק מאד מלשון ריקועי פחים פי' דבר הרוחני עד מאד והיא הדבקות והסתודדות בו ית' תמיד אח"כ רקיע דומי לכה"כ * פי' תבא למדריג' שיהי נשמתך קשורי בכסה"כ ע"י דבקותך הטוב * חסו פתיל פי' החבל הקדוש * תכלת תבוא למדרי' תכלת כמבואר חסו הכל ע"י הסתכלותם בשפלות שלכם לתקנה וכדלעיל * והי' לכם לזיית פי' עוד זאת תגרמו טוב לכם ע"י הסתכלות הקדוש שתבואו למדרגת וראיתם אותו כדרך שהי' בזמן הנביאים שהיו נקראי רואה וחסו והבן *

❖ פרישת קרח ❖

ויקח קרח תרגומו ואתפליג כ"ל בהקדים לפרש פי' יהי רקיע בתוך המים כו' דהני יש להבין על שברא הקב"ה בעולם שיהיו לדיקים ורשעים * והלא אין חפץ הש"י ברשעים * אך מחמת שאין לדיק בארץ כו' ולמען שלא יהא חיו קטרוג על הצדיק כי הצדיק לר"ך לתקן העולמות שזה הוא מעשה דקות ורוחניות * וע"י הרשעים ניכר ונרא' לזקת הצדיק כמ"ש שלמה המלך ע"ה כי תרון כו' כן יתרון החכם מן הכסיל ופי' המפרשים כמו שע"י חושך ניכר מעלת האור כן ע"י הכסיל ניכר מעלת יתרון החכם בחכמתו ובראות המקטרג רשעת הרשעים נגד לזקת הצדיק שזכר בחיים בזכירתו שנתן לו הש"י אז נסתם פיו מלקטרג עוד עליו * חסו פי' יהי רקיע בתוך המים ר"ל הצדיק שנקרא בשם רקיע ע"ש הדקות והרוחניות מלשון וירקעו פמי הזהב שיהי' לו כח לתקן ע"י התורי הקדוש הנקרא מים * ויהי מדביל בין מים למים כלומר

זה רמז התכלת שדומי לים וים דומי לרקיע דהיינו שע"י ב' מדריגות שהם ירא' וזהב' יתקנו אותם כנפים הניטל מהחיות הקודש דהיינו עם ירא' יתקן הבי' כנפים למ"ד אותם שהיו מכסים בהם רגליהם חסו הוא ירא' * וכזהב' יתקן אותם כנפים שאמרו בהם שיר' חסו הוא זהב' ואז יוכלו להיות מרכבי כמו חיות הקודש * חסו בכל עת יהיו בנדיך לבנים דלכך נקרא בגד לבוש דהיינו בלא בוש' כדאיתא בגמ' והיינו ג"כ רמז שירא' לבגן עונותיהם של ישראל ושמן על כו' רמז לאור העליון שיספיע לעולמות עליונים * חסו ב"ש אומרים בערב כל אדם יטה ובזוקר יעמוד ר"ל בערב אם רזי' לבטל חיוה דבר רע שהוא ערב וחושך יטה פי' לר"ך להטות עלמו לדבר זה בלבד * ובזוקר דהיינו להמשיך חסדים יעמוד היינו תפלי' שהיא בעמיד' * וזה"ל קורא כדרכו ר"ל שיקרא להצורא ב"ה כדרכו המיוחד לו לעולם העליון פי' שיתאמן להיות מרכבי כחיות הקודש ככ"ל וממילא יתקן הכל * חסו ודלת ראשך כארגמן דהשכי' בגלות נקרא דלה ראשך כארגמן ר"ל תראה לבא אל ראשך ושורשך תחת כסא הכבוד : כארגמן רמז למלאכי המרכבי המרומזין במלת ארגמן שהם אוריאול רפאל כו' כדאיתא בספרים *

ויאמר

ה' אל משה כו' ועשו כו' * נרי לפרש ע"פ דאית' במס' קידושין על פי' ותשאנה את האפי' ורוח בכנפיהם * ומפרש שם לבנות לה בית בארץ שנער ואר' יוחנן זו חנופה כו' יע"ש * והנה ראינו שבכח העבירות הקליפה עושה לה כנפים ובני רשף יגביהו עוף לעוף במדורי הגיהנם להכין מדור להרשעים * וזהו לר"ך האדם להזהר ולהשגיח על זה הדיר * וזמה יתקן הדבר לכלתי מוכל הרע לו * כהביתו על הדבר ההוא תמיד ויכנע לבבו * ויתחזק במעשים הטובים מאד עד שיעשה ע"י לעלמו כנפים לעוף ולהתגבר עלי' להפיל' לארץ ואז טוב לו בזה ובכח * ועתה הפי' הוא כך ועשו להם זיזית לשון הסתכלות והבטת * ור"ל שישיגו תמיד על כנפי בגדיהם לדורתם חסר כתיב שפי' ליריתם פי' להשגיח על אותם כנפים הנעש' מהבגידות והרע לעוף ליריתם למדורי גיהנם * ונתנו על זיזית הכנף פי' היא העלמה הנכונה שיעשו לעלמם כנפים אחרים לאותה ההסתכלות הקדוש שישיגו על זאת למען הכנע לבו להטיב כך יגרמו בגודל קדושתם שיהיו להם ג"כ כנפים ביותר התחזקות להשפיל ולהתיש כח הקליפה ההיא * פתיל תכלת * דכתיב יעקב חבל נחלתו פי' שנשמת ישראל חלוצות מתחת כה"כ ושלשום למטה לארץ כחבל